

OÜ Positium LBS, Õpetaja 9, 51003 Tartu, Eesti
Reg. nr. 10883762, Swedbank EE221020601776

Tel +372 734 1144
positium@positium.com
www.positium.com

Lääne-Harju piirkonna turismistatistika aastal 2016 mobiilpositsioneerimise andmetel

Tellijä: Lääne-Harju Koostöökogu

Täitja: OÜ Positium LBS

LÄÄNE-HARJU
KOOSTÖÖKOGU

LEADER
EESTI

Lääne-Harju piirkonna
Põllumajandus-
ja riigikaitse
ministriamet

Sisukord

Sissejuhatus	3
Uuringu piirkond ja metodoloogia.....	4
Tulemused	6
Välisturism	6
Välisturistide külastused 2016. a. neljal kuul omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel	6
Välisturistide külastused 2016. a juulikuus omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel.....	8
Välisturistide reisirkestuse alusel omavalitsuste lõikes	9
Välisturistide koosreisireisirkestuse alusel ja omavalitsuste lõikes.....	10
Lääne-Harju piirkonna esma- ja korduvkülastused neljal kuul.....	12
Lääne-Harju piirkonda külastanud välisturistide koosreisireisirkestuse alusel 2016. a. juulikuus	14
Omavalitsusüksuste esma- ja korduvkülastused neljal kuul.....	16
Omavalitsusüksust külastanud välisturistide koosreisireisirkestuse alusel enim külastatud kuul	18
Siseturism	20
Siseturistide külastused 2016. a. neljal kuul omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel	20
Omavalitsusüksust külastanud siseturistide koosreisireisirkestuse alusel neljal kuul	23
Padise kloostri külastused	25
Laulasmaa Suvelaada külastused	26
Uuringutulemuste võrdlus Eesti turismistatistikaga ja analüüsi piirkonda kuuluvate omavalitsuste võimalused turismi edendamiseks piirkonnas	27
Kokkuvõte.....	31

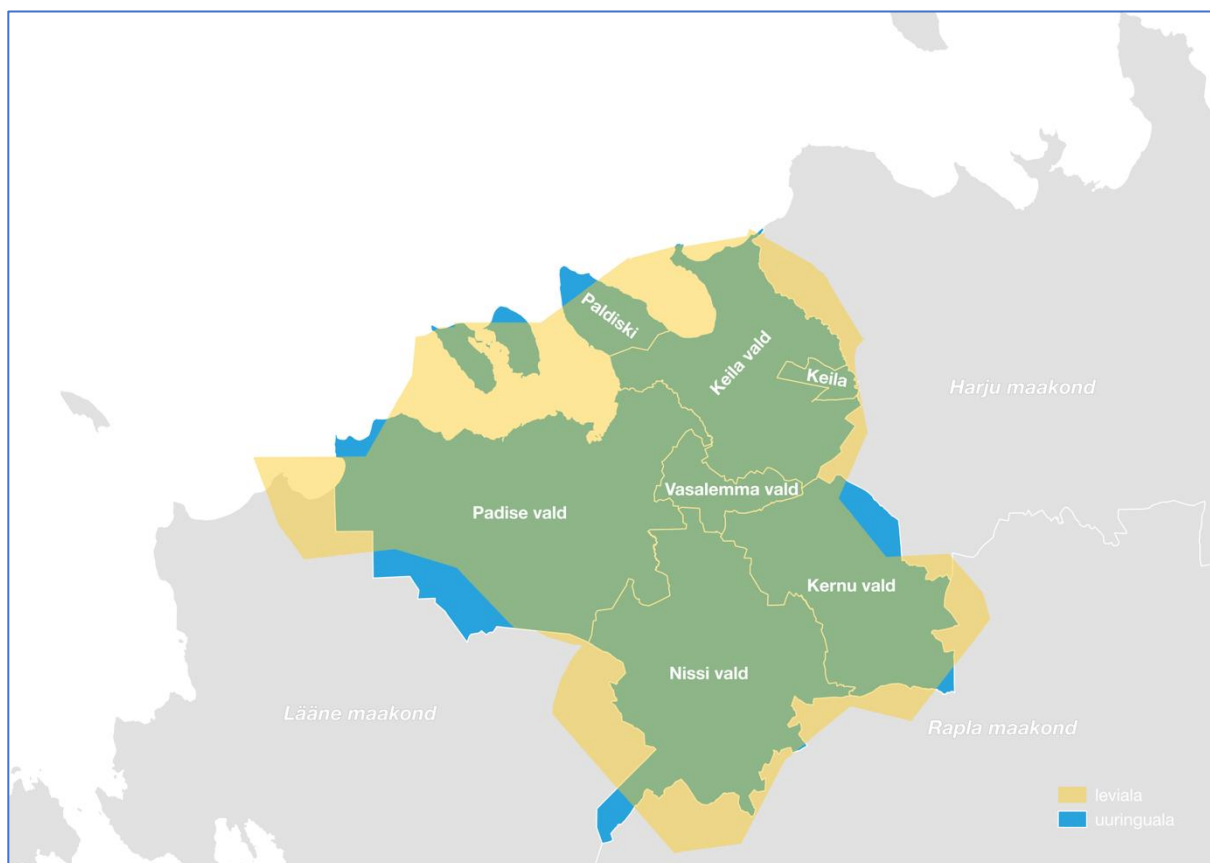
Sissejuhatus

Käesolev uuring „Lääne-Harju piirkonna turismistatistika 2016“ on valminud Lääne-Harju Koostöökogu tellimusel. Uuringu eesmärgiks on selgitada välja Lääne-Harju piirkonna kohalike omavalitsuste peamised turismistatistikud. Täpsemalt hinnatakse väliskülastajate reise ja siseturistide arvu päritolu alusel (siseturism – koduomavalitsus; väliturism – päritolumaa), omavalitsuses veedetud päevade arvu (välituristid) ning korduvkülastajate hulka (välituristid). Lisaks eelnimetatule leitakse turisminäitajad ka Padise kloostri piirkonnale ning Laulasmaa Suvelaadale (09.07.2016). Andmed esitatakse 2016. aasta nelja kalendrikuu lõikes (jaanuar, aprill, juuli, oktoober). Uuringu eesmärgi täitmiseks kasutatakse passiivse mobiilpositsioneerimise meetodil kogutud andmestikku. Töös kasutatud andmed töötles Positium LBS OÜ.

Uuringu esimeses osas antakse ülevaade uuringu piirkonna ja kasutatud metodoloogia kohta. Sellele järgneb tulemuste osa, kus on välis- ja siseturismi eraldi käsitletud. Väliturismi kirjeldavas alapeatükis antakse esmalt üldine ülevaade piirkonna väliturismist – kes moodustasid põhilise külastajaskonna, omavalitsusüksuste külastatavusaktiivsus, väliturismi aktiivsuse jaotumine analüüsitud nelja kuu lõikes. Seejärel kirjeldatakse suurima külastusaktiivsusega kuu välituristide koosseisu omavalitsusüksuste lõikes. Eraldi peatükikena on väliturismi all välja toodud kaks turismi kirjeldavat tunnust: reisi kestus ning korduvkülastatavus. Välituristide poolt teostatud ühe- ja mitmepäevareiside ajalise koondumise kõrval (reise jaotus nelja analüüsitud kuu vahel) tuuakse iga analüüsitud omavalitsusüksuse puhul välja ka väliskülastajate koosseis selle kuu kohta, kuhu koondus kõige rohkem ühe- ja mitmepäevareise. Korduvkülastuste analüüsimisel on eraldi käsitlemist leidnud välituristide esma- ja korduvkülastused omavalitsusüksustesse ning Lääne-Harju piirkonda tervikuna. Esma- ja korduvkülastusaktiivsuse omavalitsusüksuste vahelise ja ajalise jagunemise kirjeldamise järel analüüsitakse omavalitsusüksuste alusel välituristide koosseisu kuul, mil toimus enam külastusi. Ka Lääne-Harju piirkonna esma- ja korduvkülastustuste kirjeldamisel lähtutakse sarnasest tulemuste esitamise viisist. Siseturismi kirjeldav alapeatükk annab esmalt üldise ülevaate piirkonna siseturismist – kes moodustasid põhilise külastajaskonna, omavalitsusüksuste külastatavusaktiivsus, siseturismi aktiivsuse jaotumine analüüsitud nelja kuu lõikes. Sealjuures kirjeldatakse analüüsitud nelja kuu lõikes siseturistide koosseisu omavalitsusüksuste kaupa. Eraldi analüüsitakse Padise kloostri ja Laulasmaa Suvelaada külastusi. Lõpetuseks võrreldakse uuringu tulemusi Eesti turismistatistikaga ning antakse ülevaade sellest, kuidas nähakse arengudokumentides ette turismi edendamist antud piirkonnas. Lõpetuseks sõnastatakse põhilised uuringu tulemused.

Uuringu piirkond ja metodoloogia

Uuringualana käsitletakse Lääne-Harju piirkonda kuuluvaid omavalitsusi - Nissi, Kernu, Padise, Keila ja Vasalemma vallad ning Keila ja Paldiski linnad (joonis 1). Eraldi vaadeldakse Padise kloostri ja Laulasmaa Suvelaada toimumiskoha lähimate mastide teenindusala alla jäävat piirkonda. Kahel viimasel juhul tuleks arvestada ligikaudu 5 kilomeetrise tsooniga ümber vaadeldava huvipunkti.

Joonis 1. Lääne-Harju piirkonda katvate mobiilmastide levialad ning uurimisala vallad.

Hindamaks piirkonna külastatavust, kasutatakse passiivse mobiilpositsioneerimise teel kogutud andmestikku, mis sisaldab mobiilivõrgus olevate mobiiltelefonide asukohta ja viimasega seotud ajalist dimensiooni kõnetoimingutena (call detail records – CDR). Kõnetoimingute hulka loetakse näiteks väljaminevad kõned, hää- ja tekstisõnumid, internet jne. Mobiiltelefonidele on genereeritud juhuslik ID, mida ei ole võimalik seostada konkreetse mobiiltelefoni kasutaja isikuga, kuid samale mobiiltelefoni numbrile antakse operaatori poolt alati sama.

Käesolevas uuringus tagatakse mobiiliomanike privaatsus, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset side sektoris. Direktiivis nimetatud nõudmised viidi ellu Eesti Andmekaitse Inspektsiooni poolt.

Passiivse mobiilpositsioneerimise teel kogutud andmete kasutamine põhineb Euroopa Liidu raportil, kus on sõnastatud Eesti igapäevaseks mobiilikasutajate hulgaks 95% kogurahvastikust.

Positiumi poolt välja töötatud ankurpunktide mudel võimaldab arvutada anonüümse kasutaja kodu, töö ja juhusliku sihtkoha ning eristada liikumised erinevate sihtkohtade vahel, lähtudes kõnetoimingute ajalisest ja ruumilisest rütmist. Täpsemalt on mudelit kirjeldatud Ahas et al 2008 artiklis „Modelling Home and Work Locations of Population Using Passive Mobile Positioning Data“ ning Eestis rakendatud näiteks Siseministeeriumi poolt tellitud regionaalses pendelrände uuringus (Regionaalne pendelrände uuring 2010).

Igapäevased tegevusruumid ja siseturismi sihtkohad on eristatud ruumi kasutussageduse alusel. Siseturismi sihtkohtadena vaadeldakse piirkondi, mis ei ole osa inimese igapäevasest tegevusruumist (omavalitsused, mida ei külastata regulaarselt). Antud töös käsitletakse siseturistina inimest, kelle igapäevased ankurpunktid (kodu, töö, teine kodu) ei asu vaadeldavas omavalitsuses. Välisturistidena käsitletakse kõiki isikuid, kes on kasutanud Eestis viibides rändlusteenust (roaming).

Metodoloogias lähtuvalt loetakse kõik isikud vaadeldava ala külastajateks, kui nad on sooritanud vähemalt ühe kõnetoimingu piirkonnas vaadeldaval ajavahemikul ning kelle igapäevane tegevusruum (nt. töökoht, huvipunktid) ei hõlma vaadeldava ala omavalitsust. Siseturistide puhul loetakse turismistatistikas külastajate hulka – unikaalsete inimeste arvu, kes on vaadeldavas ajaühikus ala külastanud. Näiteks võib Tartu maakonnast pärit inimene külastada Keila linna ühes kuus kolmel korral (külastused), kuid külastusstatistikas loetakse inimesi, kes neid külastusi on sooritanud (unikaalsed külastajad). Sarnaselt toimitakse välisturistidega. Erandiks on piirkonnas viibimise kestuse statistik. Näiteks külastab Soome päritolu inimene Keila linna kuus kolmel korral – kahel korral viibib ta oma reisi vältel Keila linnas vaid ühe päeva ning kolmanda reisi ajal külastab ta linna kolmel päeval. Statistikatabelitesse klassifitseeritaksegi vaadeldud Soome turisti reisirid: 2 reisi ühepäevakülastuste alla ning 1 reis mitmepäevakülastuste hulka. Välisturistide külastuskestuse arvutus põhineb päevade arvul konkreetse reisi vältel, mil sooritati kõnetoiminguid vaadeldavas piirkonnas.

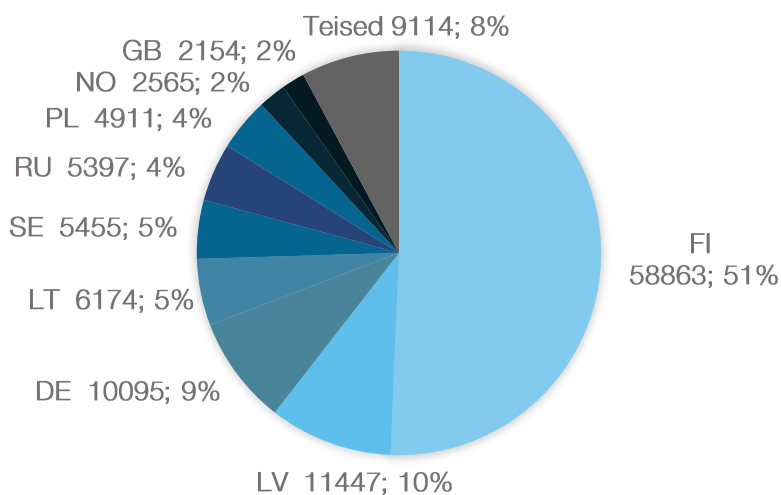
Korduvkülastajate arvu leidmisel vaadeldakse külastaja antud piirkonnas viibimist ning leitakse andmebaasist tagasiulatuvalt kõik tema reisirid, kus on viibitud samas piirkonnas. Tagasiulatuvalt vaadeldakse 10 aastast perioodi. Vastavalt sellele, kas külastaja on varasemalt viibinud vaadeldava piirkonna omavalitsuses klassifitseeritakse ta esmakülastajaks või korduvkülastajaks.

Tulemused

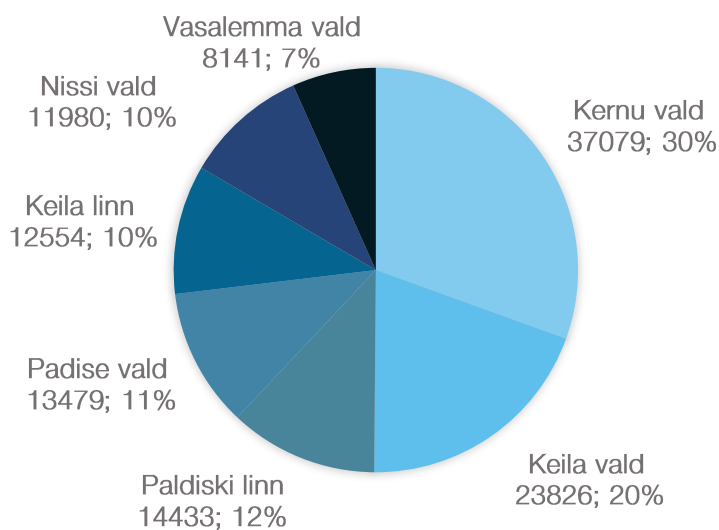
Välisturism

Välisturistide külastused 2016. a. neljal kuul omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel

2016. aastal moodustas analüüsitud nelja kuu vältel väliskülastajate osakaal kogu Lääne-Harju piirkonna külastajaskonnast 11,3% (116 175). Selle aja kestel tegid väliskülastajad piirkonda 121 492 reisi, millest 19% (ehk ca 23 155) juhtudel jäadi piirkonda ka ööbima. Analüüsitud nelja kuu üleselt oli välisturistide hulgas kõige rohkem Soomest (51%), Lätist (10%) ja Saksamaalt (9%) pärit külastajaid (joonis 2).

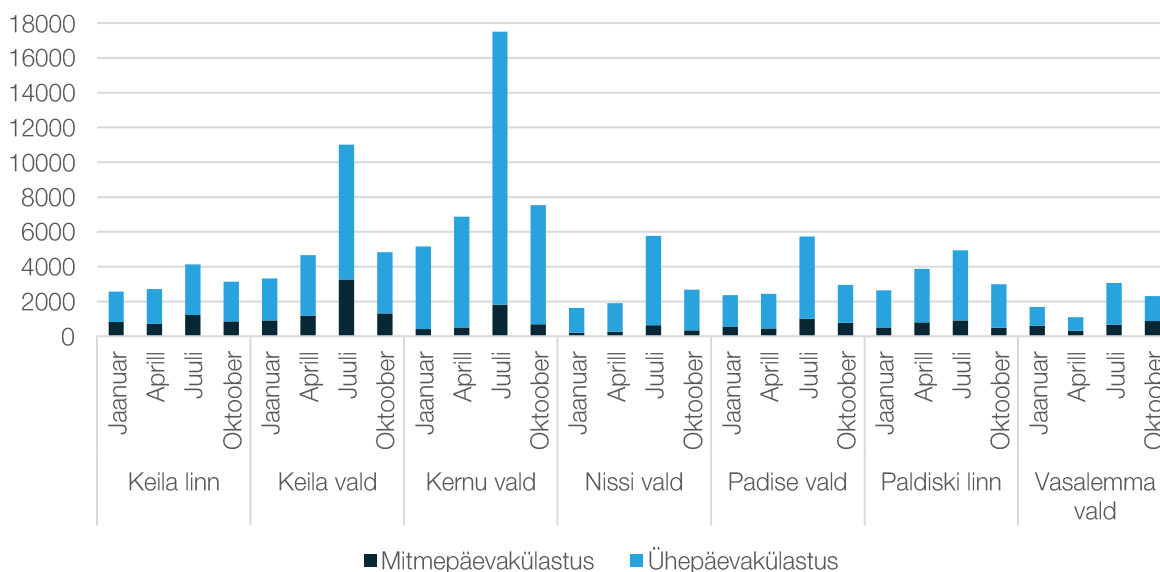
Joonis 2. Lääne-Harju piirkonna välisturistide koosseis nelja analüüsitud kuu üleselt. Joonisel on eraldi välja toodud vähemalt tuhande külastajaga riigid.

Joonis 3. Väliskülastajate poolt tehtud reise jaotumine omavalitsusüksuste lõikes.

Välituristide poolt teostatud reisidest pooled olid tehtud analüüsitud seitsmest omavalitsusest kahte – Kernu ja Keila valda (joonis 3). Kernu valda koondusid 30% välisküllastajate poolt Lääne-Harju piirkonda teostatud reisidest, Keila valda 20%. Nimetatud valdadele järgnesid välisküllastajate poolt tehtud reiside arvu alusel vastavalt Paldiski linn, Padise vald, Keila linn, Nissi vald ja Vasalemma vald. Siinkohal tuleb aga märkida, et kuna uuringuala hulka kuuluvad omavalitsused, mida läbivad suuremad maanteed (Kernu, aga ka Nissi vald), siis selliste omavalitsuste puhul võib eeldada, et osa loetletud küllastajatest kasutasid valda mitte sihtkohana, vaid läbisõiduaknana. Seega võib nt tuvastatud suurim ühepäevaste reiside hulk Kernu vallas kajastada osaliselt ka valda läbinud liikumisi. Piirkonda jääb ka Ämari lennubaas, kuhu saabuvad (välisriikide) relvajõudude esindajad võivad omada mõju Vasalemma valla ja Keila linna külustusstatistikale.

Üldjuhul võib märgata külustusaktiivsuse koondumist juulikuusse ning nõudluse madalamat seisukohta võrreldes teiste analüüsitud kuudega jaanuarikuus (joonis 4). Erandlik on siinkohal Vasalemma vald, kuhu vaatlusalasel perioodil tehti sarnaselt teistele analüüsitud omavalitsustele välisküllastajate poolt enim reise küll juulikuus, ent vähem reise aprillis.

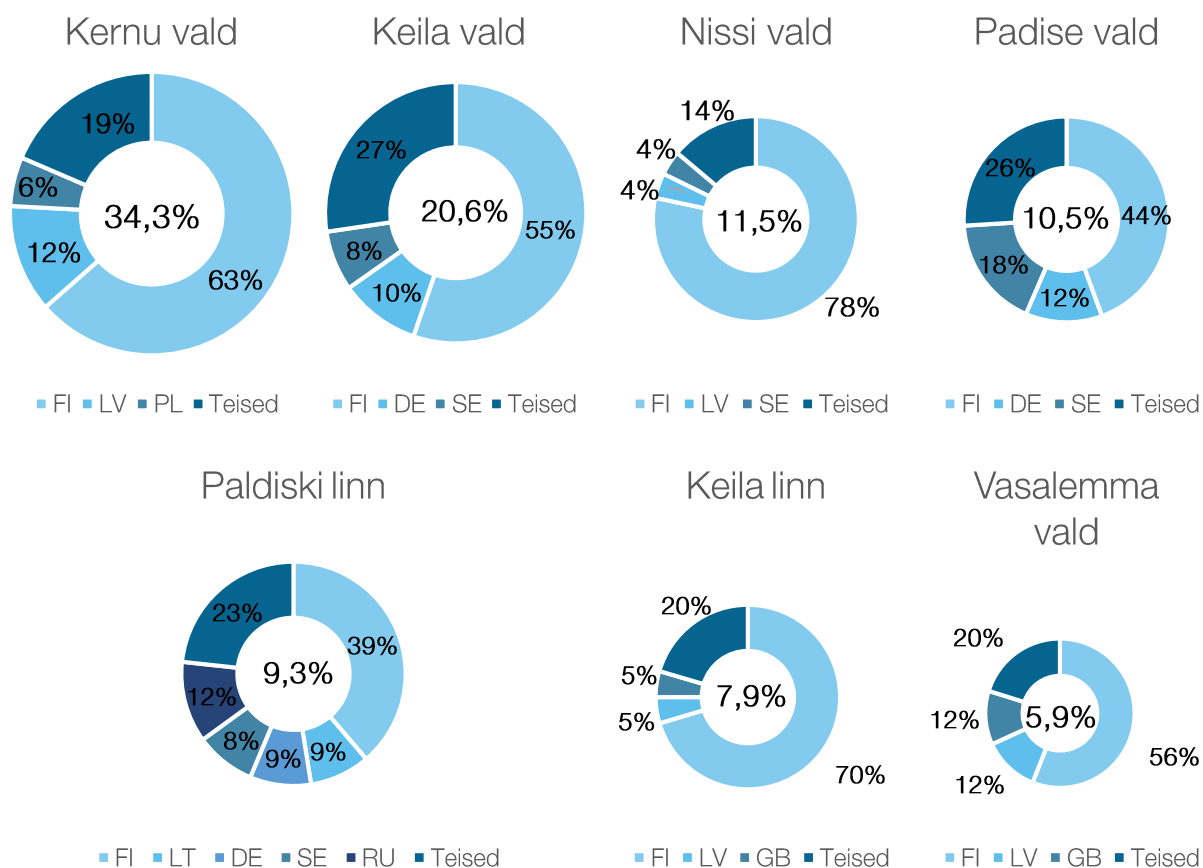
Joonis 4. Välisküllastuste jaotumine analüüsitud omavalitsuste ja kuude lõikes.

Juulikuine külustusaktiivsuse kõrgeraeg iseloomustas 2016. aastal ennekõike Keila, Kernu ja Nissi valda. Nimetatud valdades erines kõige suurema (juuli) ja kõige madalama (jaanuar) külustusega (st teostatud reiside arvuga) kuudel, ühe- ja mitmepäevaste reiside üleselt nõudlus veidi üle kolme korra (joonis 4). Padise vallas oli külustatavuse suhe kõrgeima ja madalaima külustusaktiivsusega kuudel 2,4kordne. Ligi kahekordseks jäi ka Paldiski linna ja Vasalemma valla välisküllastajate külustusaktiivsuse suhe kõrgeima ja madalaima

külastatavusega kuudel (umbes 1,9 kordseks). Kõige väiksem erinevus võrreldes teiste omavalitsustega ilmnes Keila linna puhul, kui külastusaktiivsuse suhteks võib täheldada 1,6kordset erinevust.

Välisturistide külastused 2016. a juulikuus omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel

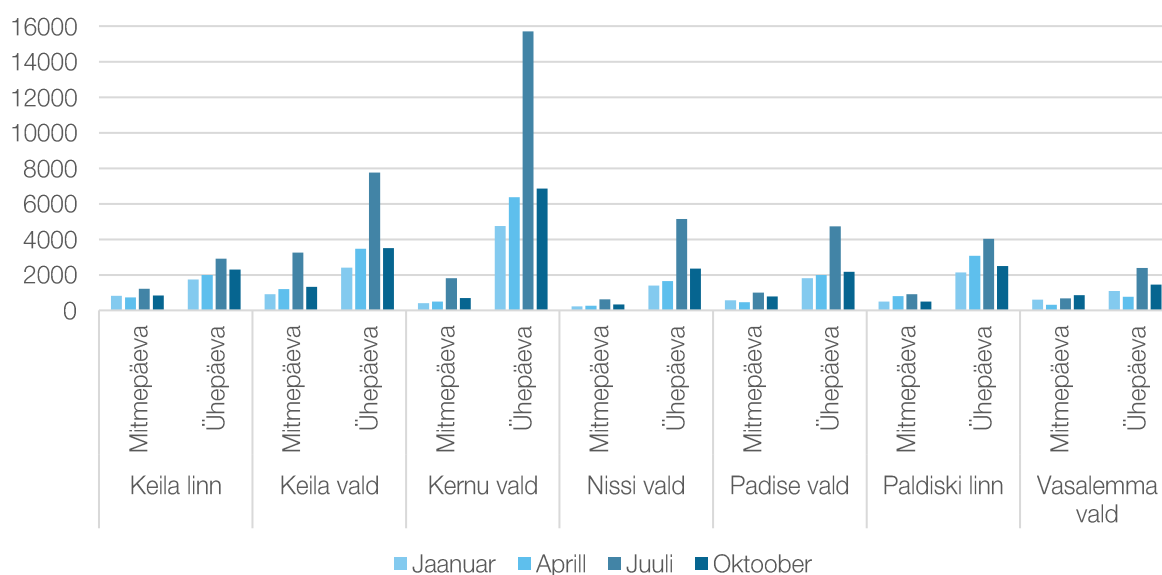
Kuna analüüsitud neljast kuust kõrgeima külastusaktiivsusega kuuks osutus juulikuu, siis täpsemalt tuuakse kirjeldav statistika välja vaid nimetatud kuu lõikes. 2016. a juulis tuvastatud 47 442-st Lääne-Harju piirkonna väliskülastajatest enamuse moodustasid soomlased (59,3%). Lätlased moodustasid 8,5%, sakslased 6,4%, rootslased 6% juulikuisest väliskülastajaskonnast.

Joonis 5. Juulikuus omavalitsüksust külastanud väliskülastajate osakaal kogu piirkonna väliskülastajaskonnast (% diagrammi tsentris) ning omavalitsust külastanud välisturistide jaotus elukohariigi kaupa. Enamjaolt on välja toodud kolm suurima külastajaskonnaga riiki.

Kõige rohkem väliskülastajaid tuvastati juulikuu vältel **Kernu vallas** (34,3% Lääne-Harju piirkonda külastanud välisturistidest, st. 16 260) ning 63% külastajatest moodustasid soomlased, 12% lätlased ja 6% Poola päritolu külastajad (joonis 5). **Keila vallas** registreeriti kuu vältel 9 756 välisturisti (20,6% piirkonna väliskülastajatest), kellest 55% oli Soome, 10% Saksamaa ja 8% Rootsi päritolu külastajaid. **Nissi valda** külastas juulis 5 440 välisturisti (11,5% piirkonna välisturistidest), kellest soomlasi oli 78%, 4% tuvastati nii lätlasi kui ka rootslasi. **Padise vallas** registreeriti 2016. a juulikuu jooksul 4 983 väliskülastajat (10,5% piirkonna välisturistidest), kellest 44% oli soomlasi, 18% rootslasi ja 12% sakslasi. **Paldiski linna** külastas juulikuu jooksul 4 423 välisturisti (9,3% piirkonna väliskülastajatest), kellest 39% oli soomlasi, 12% venelasi, Leedu ja Saksa päritolu turistid moodustasid mõlemad 9%, 8% moodustasid Rootsi rahvuse esindajaid. **Keila linna** külastas juulikuu vältel 3 774 välisturisti (7,9% piirkonda külastanud välisturistidest), kellest 70% oli soomlasi, 5% lätlasi ja 5% Suurbritanniast pärit külastajaid. **Vasalemma vallas** tuvastati 2 806 väliskülastajat (5,9% piirkonna välisturistidest), kellest 56% oli soomlasi, lätlased ja britid moodustasid kumbki 12%.

Välisturistide reisirkestuse alusel omavalitsuste lõikes

Joonis 6. Väliskülastajate reisirkestuse jaotumine kestuse alusel analüüsitud omavalitsuste kaupa, kuude lõikes.

Analüüsides väliskülastusi reisirkestuse alusel, ilmneb, et Keila, Kernu ja Nissi valdade külastuste mustrid on sarnased, väljendudes nii ühe- kui mitmepäevaste reisirkestuste koondumises juulikuusse, samal ajal kui külastusaktiivsus (st reisirkestuste hulk) jäi madalaimaks analüüsitud neljast kuust jaanuaris (joonis 6). Ka Keila ja Paldiski linna külastusaktiivsus on ühepäevaste reisirkestuste puhul suurim juulis, madalaim jaanuaris. Küll aga ilmnevad erisused mitmepäevaste reisirkestuste osas.

Kui mõlemasse linna tehti 2016. a kõige rohkem mitmepäevaseid reise juulikuus, siis kõige vähem mitmepäevaseid reise tehti Keila linna aprillis, Paldiski linna oktoobris. Padise valda teostatud nii ühe- kui ka mitmepäevased reised koondusid pigem juulikuusse. Mitmepäevaseid reise teostati Padise valda vähem (analüüsitud neljast kuust) aprillis, ühepäevaste reiside hulk jäi väikseimaks jaanuaris. Nii ühe- kui ka mitmepäevaste reiside miinimum jäi Vasalemma valla puhul aprillikuusse. Mitmepäevaseid reise teostati viidatud valda kõige rohkem oktoobris, ühepäevaseid reise juulikuus.

2016. aastal oli mitmepäevakülastuste osakaal kuu vältel omavalitsusse teostatud väliskülastustuste hulgast Keila linnas suurim jaanuarikuus (32%), madalaim aprillis (26,8%) (joonis 4). Ka Keila vallas jäi aprillikuusse kõige vähem mitmepäevaseid väliskülastusi kuu kogu väliskülastustega võrreldes (25,6%), küll aga oli mitmepäevakülastuste osakaal suurim juulikuus (29,6%). Sarnaselt Keila vallale jäi ka Kernu vallas mitmepäevaste reiside hulk suurimaks juulikuus, moodustades 10,4% juuli kogu väliskülastuste hulgast, mitmepäevaste reiside arv jäi võrreldes kuu kogu väliskülastusega väikseimaks aprillis (7,3%). Nissi vallas oli mitmepäevakülastuste osakaal kuu jooksul sooritatud väliskülastustest suurim aprillis (13,8%), madalaim juulis (10,9%). Paldiski linnas jäi mitmepäevaste väliskülastuste osakaal kuu jooksul teostatud väliskülastustest suurimaks aprillikuus (20,6%), madalaimaks aga oktoobris (16,5%). Nii Padise kui ka Vasalemma valdadesse tehti suhteliselt rohkem mitmepäevaseid reise väliskülastajate poolt oktoobrikuus (vastavalt 26,7% ja 37,4%), vähem juulikuus valda teostatud kogu väliskülastuste hulgast (vastavalt 17,5% ja 22,1%).

Välisturistide koosseis reisi kestuse alusel ja omavalitsuste lõikes

Analüüsides väliskülastajate koosseisu reisi kestuse alusel, lähtutakse omavalitsusüksuste välisturismi kirjeldamisel sellest kuust, kuhu koondus kõige rohkem ühe- ja mitmepäeva reise. Kui enamasti oli selleks kuuks juulikuus, siis Vasalemma valla puhul tehti mitmepäevaseid reise kõige rohkem välisturistide poolt oktoobrikuu vältel.

Kõige rohkem **ühapäevareise** tehti juulikuus väliskülastajate poolt **Kernu valda** (15 698) (joonis 6), millest 60% oli tehtud soomlaste, 11,7% lätlaste ja 5,8% Poola päritolu külastajate poolt. 7 760 ühepäevareisi tuvastati juulis **Keila vallas**, millest 47,5% oli tehtud Soome, 9,9% Saksa ja 7,7% Rootsi päritolu turistide poolt. **Nissi valda** teostati välismaalaste poolt 2016. a. juulis ühepäevaseid reise 5 137, millest 74,8% moodustasid soomlaste, 4,1% lätlaste ja 3,6% rootslaste reiseid. **Padise vallas** registreeriti juulikuus 4 726 ühepäevareisi, millest ligi 38% moodustasid soomlaste, 18% rootslaste ja 11,4% sakslaste tehtud reiseid. **Paldiski linnas** oli ühepäevareise juulis 4 029, millest 36,4% oli tehtud soomlaste, 11,1% venelaste ning

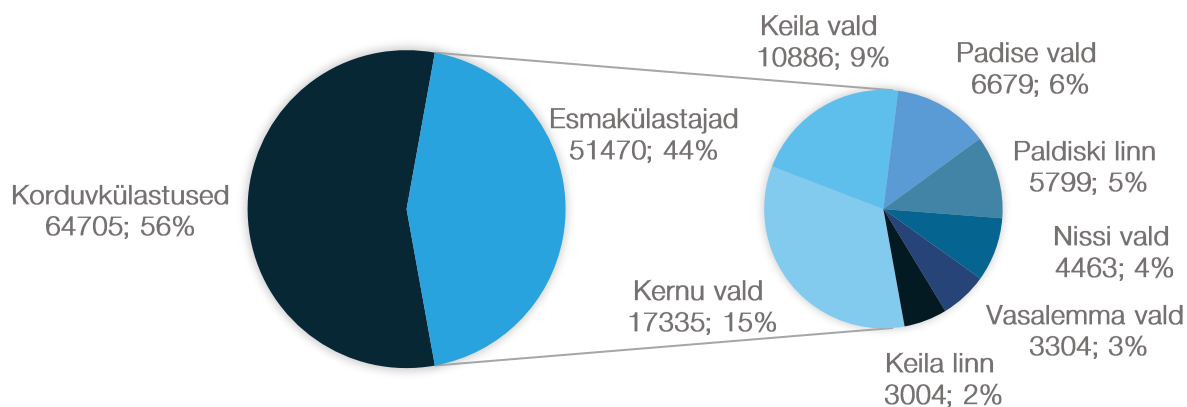
8,7% Rootsi päritolu turistide poolt. **Keila linna** tehti ühepäevareise juulis 2 912, millest 66,7% oli Soome, 5,7% Läti, 4,1% Leedu päritolu külastajate tehtud. 2016. a andmete järgi teostati väliskülastajate poolt kõige vähem ühepäevareise juulis **Vasalemma valda** (2 383), millest üle poole ehk 53,2% oli teostatud soomlaste, 12,8% lätlaste ning 8,2% sakslaste poolt.

Mitmepäevareise teostati kõige rohkem 2016. aasta juulis **Keila valda** (3 256) (joonis 6), millest suurema osa moodustasid Soome (61%), Suurbritannia (7,7%) ja Saksa (6,9%) päritolu turistide reisirid. **Kernu valda** teostati juulis 1 815 mitmepäevast reisi väliskülastajate poolt, kellest 65,8% oli soomlasi, 13% lätlasi ja 4,2% moodustasid Leedu päritolu külastajad. **Keila linna** tehti juulikuul jooksul ligi 1 222 mitmepäevareisi, mille teostajate hulgas oli 74,4% soomlasi, 5,8% britte ja 3,7% oli sakslasi. **Padise valda** tehti juulikuul jooksul 1 003 mitmepäevareisi, millest 48% oli teostatud soomlaste, umbes 13,9% brittide poolt. 6% juulikuul Padise valda tehtud mitmepäevareisidest oli tehtud Rootsi ja Saksa päritolu külastajate poolt. **Paldiski linna** tehti juulis 913 mitmepäeva reisi, neid ennekõike soomlaste (32,3%), sakslaste (14,8%) ja Leedu päritolu (14,2%) külastajate poolt. **Nissi vallas** tuvastati juulikuul kohta ligi 630 mitmepäevareisi, milledest 82,4% moodustasid soomlaste reisirid. **Vasalemma valda** tehti mitmepäevareise kõige rohkem välituristide poolt oktoobrikuul vältel (865), millest Saksa päritolu külastajate osatähtsus 69,4% ja Soome turistide osakaal 25,3%.

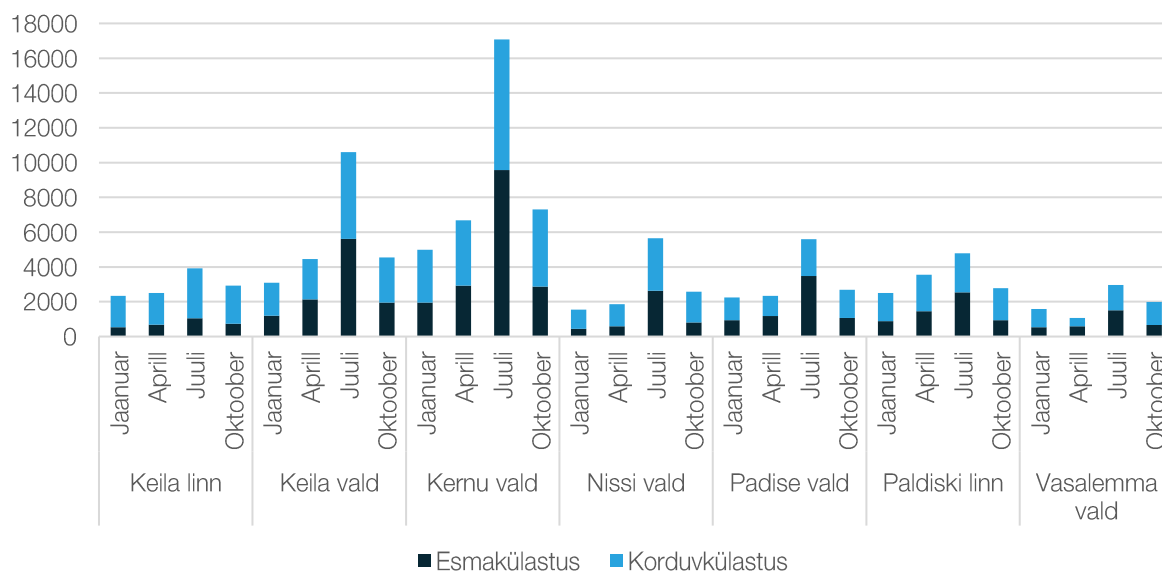
Väliskülastajate esma- ja korduvkülastused

Lääne-Harju piirkonna esma- ja korduvkülastused neljal kuul

Esmakordseid Lääne-Harju piirkonna (st analüüsitud omavalitsusüksuste ülese ala) väliskülastajaid oli vaatlusperioodil 51 470, moodustades seeläbi 44% piirkonna väliskülastajaskonnast (joonis 10).

Joonis 10. Lääne-Harju piirkonda esma- ja korduvkülastanud välismaalaste osakaalud: piirkonna esmakülastajate jagunemine külastatud omavalitsusüksuse alusel, nelja analüüsitud kuu üleselt.

Joonis 11. Lääne-Harju piirkonna väliskülastajate jaotumine: piirkonna esma- ja korduvkülastajad külastatud omavalitsusüksuse alusel, analüüsitud kuude kaupa.

Kõige rohkem välismaalt pärit **kogu analüüsi piirkonna esmakülastajaid** tuvastati Kernu vallas (17 335) (joonis 10), kellest 55,2% teostas oma reisi juulikuus (joonis 11). Keila vallas tuvastati esimest korda vaatlusalases Lääne-Harju piirkonnas viibijaid 10 886, kellest 51,6% külastas piirkonda juulis. 6 679 Lääne-Harju välismaalasest esmakülastajat viibis Padise vallas, kellest 52,2% külastas Padise valda juulis. Paldiski linnas tuvastatud 5 799-st Lääne-Harju piirkonna esmakordsest külastajast 43,7% külastas linna juulis. 4 463 Nissi vallas määratletud esmakordsetest piirkonnakülastajatest 59% külastas valda juulis. Vasalemma vallas ja Keila linnas tuvastati võrreldes teiste omavalitsustega vähem piirkonda esmakordselt külastanud välismaalasi (vastavalt 3 304 ja 3 004), kellest vastavalt 45,9% ja 35% teostasid külastuse juulis.

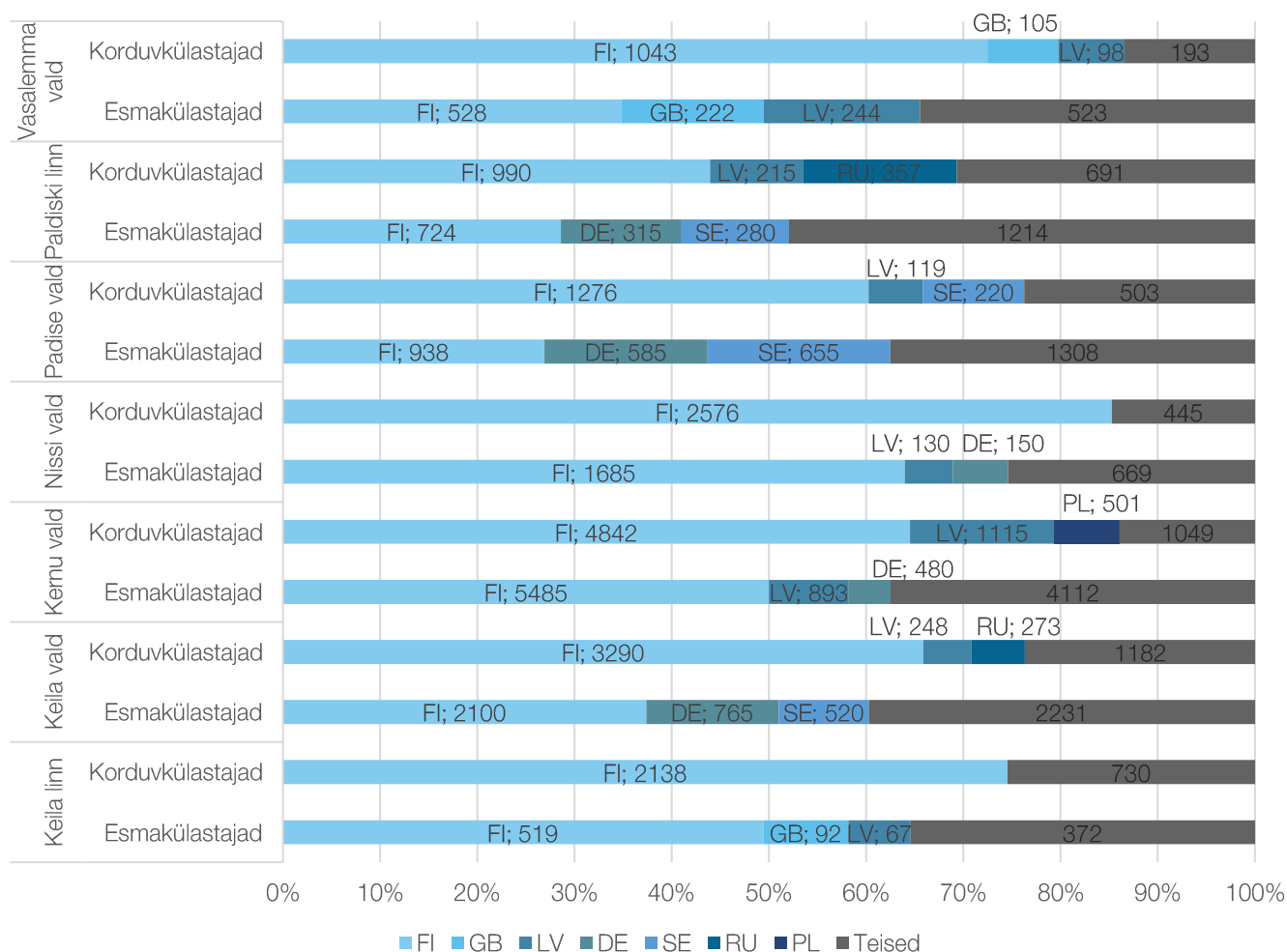
Omavalitsuste lõikes oli Lääne-Harju piirkonna esmakülastamine välisturistide hulgas madalaim jaanuaris. Suurim erinevus kõrgeima esmakülastusaktiivsusega aja (juuli) ja madalaima esmakülastusaktiivsusega perioodi (jaanuari) vahel oli kuuekordne (Nissi vald), väikseim erinevus kahekordne (Keila linn).

Välismaalt pärit **Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajatest** suurim osa tuvastati Kernu vallas (18 721), kellest 40,1% külastas valda juulis (joonis 11). Keila vallas registreeritud 11 807-st piirkonna korduvkülastajast 42,3% külastas valda juulikuus. Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajatest 8 677 tuvastati Keila linnas, kellest 33,1% külastas linna juulis. Paldiski linnas registreeritud 7 818-st piirkonna korduvkülastajast 28,8% teostas oma reisi juulis. 7 193 piirkonna korduvkülastajat tuvastati antud ajaperioodi vältel Nissi vallas, kellest 42% külastas valda juulis. Padise vallas määratleti välismaalt pärit 6 192 Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajat, kellest 34,2% külastas registreeriti juulikuus. Kõige väiksem antud piirkonna korduvkülastajate hulk tuvastati Vasalemma vallas (4 297), turistidest 33,5% külastas valda juulis.

Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajate hulk oli üldjuhul madalaim jaanuaris, Padise ja Vasalemma valla puhul jäi tuvastatud Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajate arv madalaimaks aprillis. Suurim erinevus kõrgeima korduvkülastusaktiivsusega aja ja madalaima korduvkülastusaktiivsusega perioodi vahel oli ligi kolmekordne (Vasalemma vald), väikseim erinevus 1,4kordne (Paldiski linn).

Lääne-Harju piirkonda külastanud välisturistide koosseis esma- ja korduvkülastuste alusel 2016. a. juulikuus

Kuna analüüsitud neljast kuust kõrgeima esma- ja korduvkülastusaktiivsusega kuuks osutus juulikuu, siis keskendutakse välisturistide jaotuse kirjeldamisel nimetatud kuule.

Joonis 12. Juulikuus antud omavalitsuses tuvastatud Lääne-Harjumaa piirkonna välismaalastest esma- ja korduvkülastajate koosseis. 100% vastab konkreetse valda kuu jooksul teostatud Lääne-Harju piirkonna esma- või korduvkülastuste hulgale.

Kõige rohkem tuvastati **Keila linnas**, Lääne-Harju piirkonna esmakülastajate hulgast, juuliku jooksul soomlasi (519 ehk 49,4%), britte (92 ehk 8,8%) ja lätlasi (67 ehk 6,4%) (joonis 12). Ka piirkonna korduvkülastajate hulgas, kelle külastus registreeriti Keila linnas juulikuus, domineerisid ülekaalukalt Soome rahvuse esindajad (2 138 ehk 74,6%) (joonis 12).

Keila vallas registreeriti piirkonna esmakülastajatest juuliku jooksul kõige rohkem soomlasi (2 100 ehk 37,4%), sakslasi (765 ehk 13,6%) ja rootslasi (520 ehk 9,3%). Ka vallas tuvastatud piirkonna korduvkülastajate hulgas oli Soome rahvuse esindajaid kõige rohkem

(3 290 ehk 65,9%). Keila vallas tuvastatud piirkonna välismaalastest korduvkülastajate hulgas oli juulikuus teistest rahvustest enam lisaks soomlastele ka turiste Venemaalt (273 ehk 5,5%) ja Lätist (248 ehk 5%).

Kernu vallas tuvastati juulikuus kõige rohkem Soome päritolu Lääne-Harju piirkonna esmakülastajaid (5 485 ehk 57,3%). Juulikuus valda külastanud piirkonna esmakülastajate hulgas oli lätlasi 9,3% (893), sakslasi 5% (480). Kernu vallas, juulikuus, piirkonda juba korduvalt külastanud välismaalaste hulgas domineerisid soomlased (4 842 ehk 64,5%). Lisaks soomlastele võib vallas juulikuus tuvastatud piirkonna korduvkülastajate seast täheldada ka lätlaste suurt osakaalu (1 115 ehk 14,9%). Poolast pärit turistid moodustasid 6,7% (501) Kernu valda juulikuus külastanud piirkonna korduvkülastanute hulgast.

Nissi vallas oli kõige rohkem Lääne-Harju piirkonna (välismaalastest) esmakülastajate hulgas juulikuus soomlasi (1 685 ehk 64%), sakslasi (150 ehk 6%) ja lätlasi (130 ehk 4,9%). Soomlasi oli kõige rohkem ka vallas tuvastatud piirkonna (välismaalastest) korduvkülastajate hulgas (2 576 ehk 85,3%).

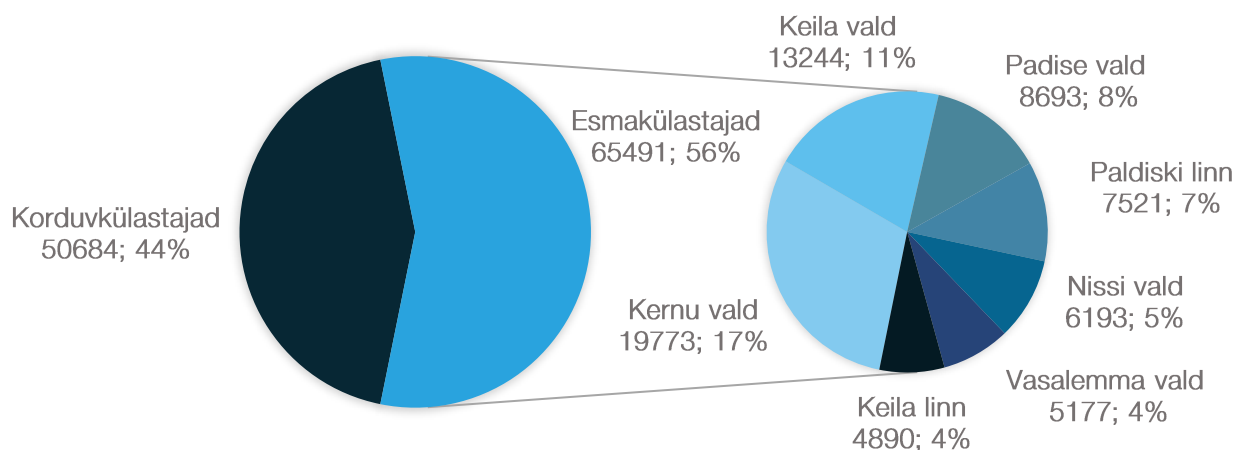
Padise vallas oli juulikuus Lääne-Harju piirkonna esmakülastajatest kõige rohkem soomlasi (938 ehk 26,9%), rootslasi (655 ehk 18,8%) ja sakslasi (585 ehk 16,8%). Vallas registreeritud Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajate hulgas domineerisid soome rahvuse esindajad (1 276 ehk 60,3%). Juulikuus vallas tuvastatud piirkonna korduvkülastajate seas oli lisaks soomlastele rohkem ka rootslasi (220 ehk 10,4%) ning lätlasi (119 ehk 5,6%).

Paldiski linnas tuvastati Lääne-Harju piirkonda esmakordselt külastanud välisturistide hulgast juulikuus kõige rohkem soomlasi (724 ehk 28,6%), sakslasi (315 ehk 12,4%) ja rootslasi (280 ehk 11,1%). Piirkonna välisturistidest korduvkülastajate hulgas, kelle külastus oli 2016. a. juulikuus registreeritud Paldiski linnas, domineerisid soomlased (990 ehk 43,9%), kellele järgnesid külastusaktiivsusest venelased (357 ehk 15,8%), lätlased (215 ehk 9,5%).

Vasalemma vallas juulikuus täheldatud Lääne-Harju esmakülastajate hulgas oli kõige rohkem soomlasi (528 ehk 34,8%), lätlasi (244 ehk 16,1%) ja britte (222 ehk 14,6%). Piirkonna välismaalastest korduvkülastajate hulgas, kelle külastus registreeriti Vasalemma vallas 2016. a. juulis, domineerisid soomlased (1 043 ehk 72,5%), kellele järgnesid külastajate arvu poolest britid (105 ehk 7,3%) ja lätlased (98 ehk 6,8%).

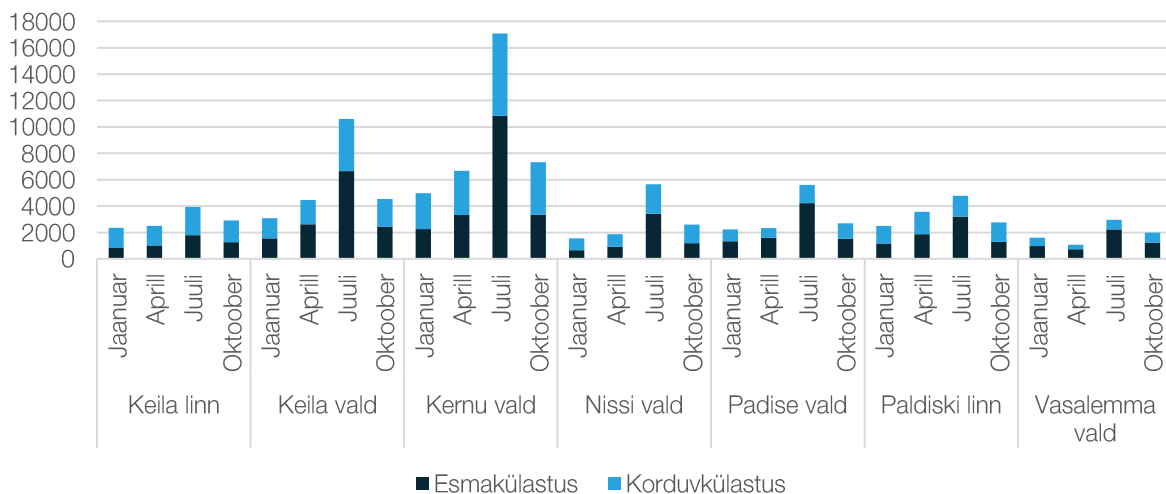
Omavalitsusüksuste esma- ja korduvkülastused neljal kuul

Kui üldjoones moodustasid üle poole omavalitsuse väliskülastajaskonnast selle esmakülastajad (varieerudes omavalitsuste lõikes 53,1%-68,1% vahel), siis Keila linnas jäi esmakülastajate hulk kogu väliskülastajaskonnast vaadeldud perioodi üleselt 41,9%-le.

Joonis 7. Omavalitsusüksusi esma- ja korduvkülastanud välismaalaste osakaalud, esmakülastajate jagunemine omavalitsusüksuste lõikes, nelja analüüsitud kuu üleselt.

Analüüsitud nelja kuu üleselt tuvastati kõige rohkem **esmakordseid omavalitsuse väliskülastajaid** Kernu vallast (joonis 7), kui 54,8% esmakülastustest sellesse valda koondusid juulikuusse – kuusse, mida saab kirjeldada kui aktiivseimat esmakülastusperioodi (joonis 8). Keila valda tehtud esmakülastustest kontsentreerus juulisse 50,2% kõigist antud omavalitsusse teostatud esmakülastustest välismaalaste poolt. Jaanuari, aprilli, juuli ja oktoobrikuu vältel teostati Padise valda 8 693 valla esmakülastust, juulikuusse koondus neist 48,7%. Nissi valda välituristide poolt teostatud valla esmakülastustest 55,4% täheldati juulikuus toimununa. Paldiski linna esmakülastustest, analüüsitud perioodi vältel, 42,5% teostati juulis. Välituristide esmakülastused Vasalemma valda moodustasid juulikuus 43,3% omavalitsusse teostatud kõigist, välismaalaste poolt teostatud esmakülastuste hulgast. Kõige vähem esmakordseid reise tehti väliskülastajate poolt analüüsitud kuude üleselt Keila linna, kuhu juulikuus koondus 36,5% kõigist omavalitsusse teostatud esmakülastustest.

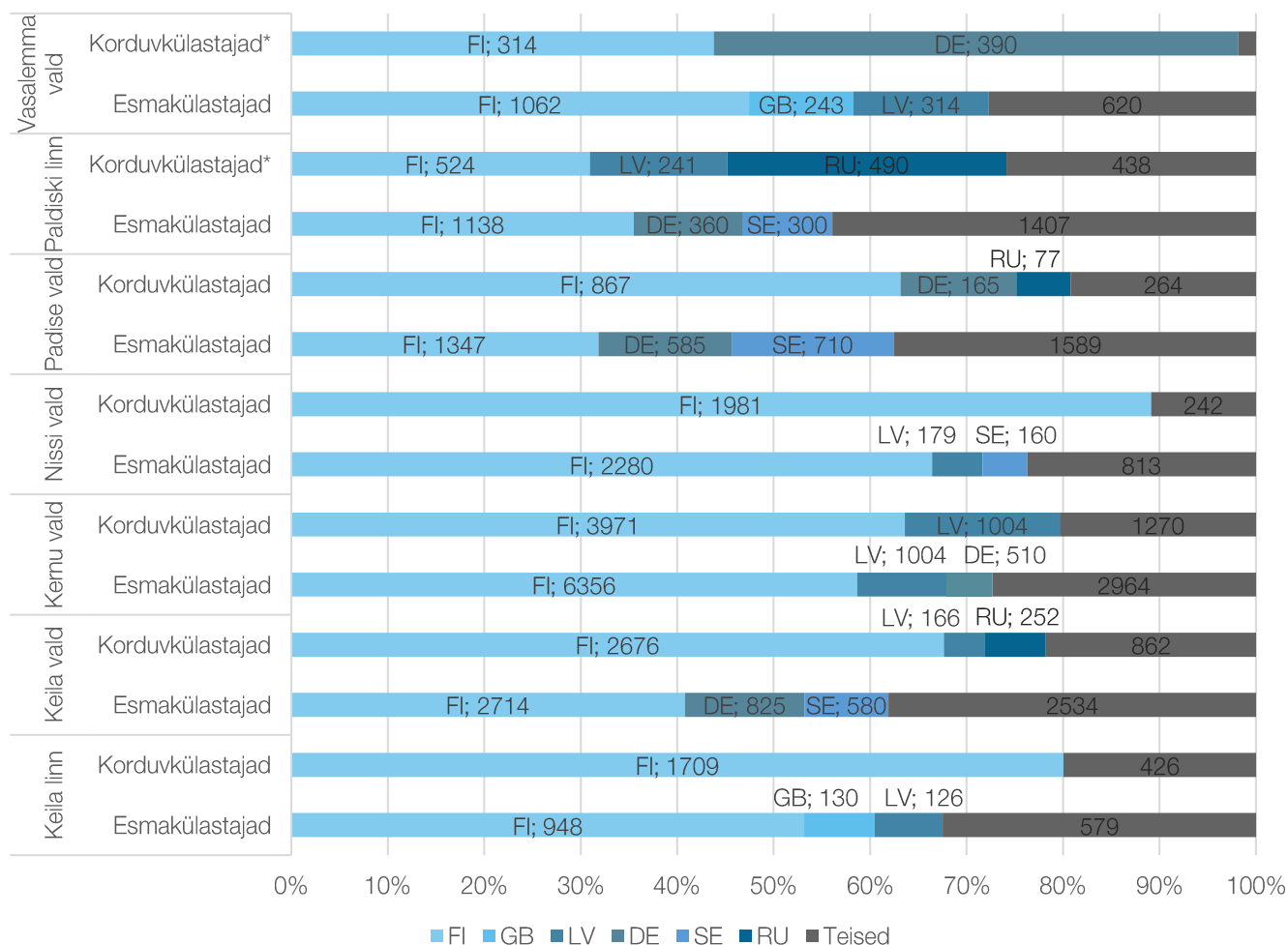
Joonis 8. Omavalitsusüksuse väliskülastajate jaotumine: konkreetse omavalitsuse esma- ja kordukülastajad, analüüsitud kuude kaupa.

Üldjuhul jäid ka välismaalaste **kordukülastused omavalitsustesse** juulikuusse (joonis 8). Erandiks on siinkohal Vasalemma vald ja Paldiski linn, mille puhul jäi omavalitsuse kordukülastajate hulk suurimaks Paldiski linnas aprillikuus, Vasalemma vallas oktoobrikuus. Kõige rohkem omavalitsuse kordukülastajaid täheldati antud ajaperioodi üleselt Kernu vallas (16 283), kui 38,4% valla kordukülastustest teostati analüüsitud neljast kuust juulis. Keila valda kordukülastati 9 449 välisturisti poolt, kellest 41,9% teostas oma reisi omavalitsusse juulis. Keila linna 6 791 kordukülastajast 31,4% külastas 2016. a. linna juulis. Nissi valla kordukülastustest välismaalaste poolt (5 463) 40,7% teostati juulis. 32,9% Padise valla kordukülastajatest teostas oma reisi valda juulis. Paldiski linna 6 096-st kordukülastajast 27,8% külastas omavalitsust aprillis. Vasalemma valla 2 424 kordukülastusest 31,1% jäi oktoobrikuusse.

Enamasti jäi 2016. a andmete põhjal välismaalastest esmakülastajate hulk analüüsitud nelja kuu jooksul omavalitsuste lõikes väikseimaks jaanuarikuus (joonis 8). Erandiks on siinkohal Vasalemma vald, kus valla esmakülastajate arv oli väikseim aprillis. Ka kordukülastajate hulk oli omavalitsuste lõikes üldjuhul madalaim jaanuaris, kuid Keila linna, Padise ja Vasalemma valla puhul jäi välismaalastest omavalitsuse kordukülastajate arv madalaimaks aprillikuus.

Omaavalitsusüksust külastanud välituristide koosseis esma- ja korduvkülastuste alusel enim külastatud kuul

Kuna analüüsitud neljast kuust kõrgeima esma- ja korduvkülastusaktiivsusega kuuks osutus üldjuhul juulikuus, siis keskendutakse välituristide jaotuse kirjeldamisel nimetatud kuule. Erandiks on siinkohal Vasalemma vald ja Paldiski linn, mille puhul jäi omaavalitsuse korduvkülastajate hulk suurimaks Paldiski linnas aprillikuus, Vasalemma vallas oktoobrikuus.

Joonis 9. Juulikuine väisturistide koosseis konkreetsesse omaavalitsusüksusesse teostatud esma- ja korduvkülastuste alusel. 100% vastab konkreetsesse omaavalitsusse kuu jooksul teostatud esma- või korduvkülastuste hulgale.

* - andmed kajastavad Paldiski linna puhul aprilli, Vasalemma valla puhul oktoobrikuu külastusi.

2016. aasta juulis moodustasid Soome rahvusest külastajad suurima osa **Keila linna** esimest korda külastanud välismaalaste seast (948 külastajat ehk 53,2%), kellele järgnesid Suurbritannia päritolu esmakülastajate hulk (130 ehk 7,3%) ning Läti rahvusest külastajad (126 ehk 7%) (joonis 9). Keila linna korduvalt külastanud väliskülastajate hulgas oli juulikuus enim soomlasi (1 709 ehk 80,1%) (joonis 9).

Keila valla esmakordsete väliskülastajate hulgas oli juulikuus kõige rohkem soomlasi (2 714 ehk 40,8%), kellele järgnesid Saksa (825 ehk 12,4%) ja Rootsi (580 ehk 8,7%) päritolu vallas esimest korda viibinud turistid. Valda korduvkülastanute hulgas domineerisid antud ajahetkel soomlased (2 676 ehk 67,6%). Vene rahvusest turiste, kes külastasid Keila valda juba korduvalt, oli 2016. a. juulikuus 252 (6,4%), lätlasi 166 (4,2%).

Kernu valla esmakordsete külastajate hulgas oli juulikuus kõige rohkem Soome rahvuse esindajaid (6 356 ehk 58,7%). Juulikuu väliskülastajate hulgast tuvastati lätlastest välisturiste, kes külastasid Kernu valda esimest korda 1 004 (9,3%), sakslasi 510 (4,7%). Valla korduvkülastajate hulgas domineerisid juulikuus taaskord põhiliselt soomlased (3 971 ehk 63,6%) ja lätlased (1 004 ehk 16,1%).

Nissi valla esmakordsete väliskülastajate hulgas oli juulikuus ülekaalukalt soomlasi (2 280 ehk 66,4%), kelle kõrval moodustasid suure osa valla esmakülastajatest ka lätlased (179 ehk 5,2%) ning rootslased (160 ehk 4,7%). Ka valla korduvkülastajate hulgas domineerisid juulikuus Soome päritolu välisturistid (1 981 ehk 89,1%).

Paldise vallas oli esimest korda valda külastanud välisturistide hulgas juulikuus enam Soome turiste 1 347 (31,8%), kellele arvukuselt järgnes Rootsist pärit esmakordsete külastajate hulk (710 ehk 16,8%) ning Saksa päritolu turistid (585 ehk 13,8%). Korduvkülastajate hulgas oli kõige rohkem soomlasi (867 ehk 63,2%), rootslasi (165 ehk 12%) ja venelasi (77 ehk 5,6%). Juulikuu jooksul külastas

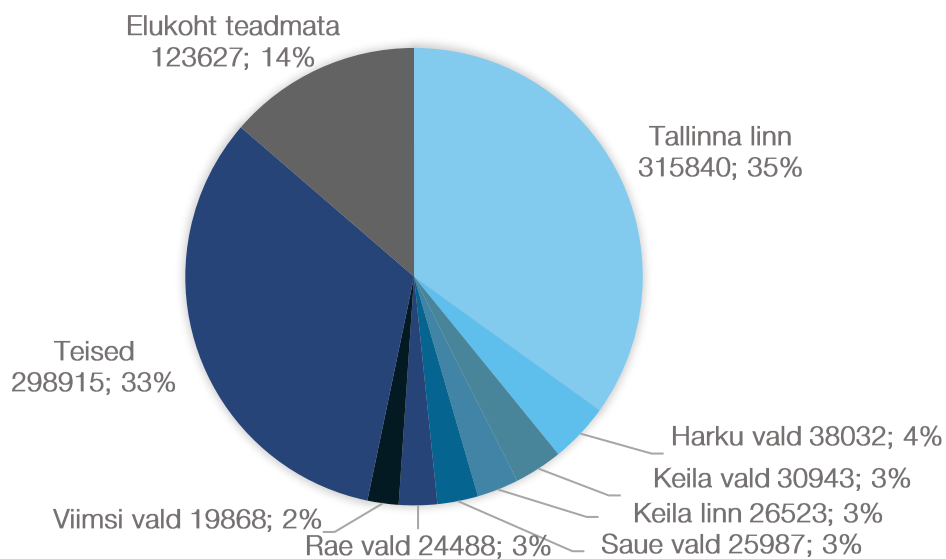
Paldiski linna esimest korda 3 205 välisturisti, kellest soomlased moodustasid 35,5%, sakslased 11,2% ja rootslased 9,4%. Korduvkülastajate hulgas, mis kontsentreerusid Paldiski linna puhul ennekõike aprillikuusse, oli kõige rohkem aprillis soomlasi (524 ehk 31%), kellele järgnesid Vene päritolu turistid (490 ehk 29%) ning Lätist pärit külastajad (241 ehk 14,2%).

Vasalemma vallas moodustasid juulikuus välismaalastest esmakülastajate hulgas Soome rahvuse esindajad ligi poole (1 062 ehk 47,4%). Lätist pärit esmakülastajaid oli juulikuus Vasalemma vallas 14%, Suurbritanniast pärit turiste 10,9% valda külastanud välismaalastest esmakülastajate seas. Vasalemma vallas oli 2016. a. valla korduvkülastajaid kõige rohkem oktoobris, kui suurima osa neist moodustasid Saksa päritolu külastajad (390 ehk 51,8%) ja soomlased (314 ehk 41,7%).

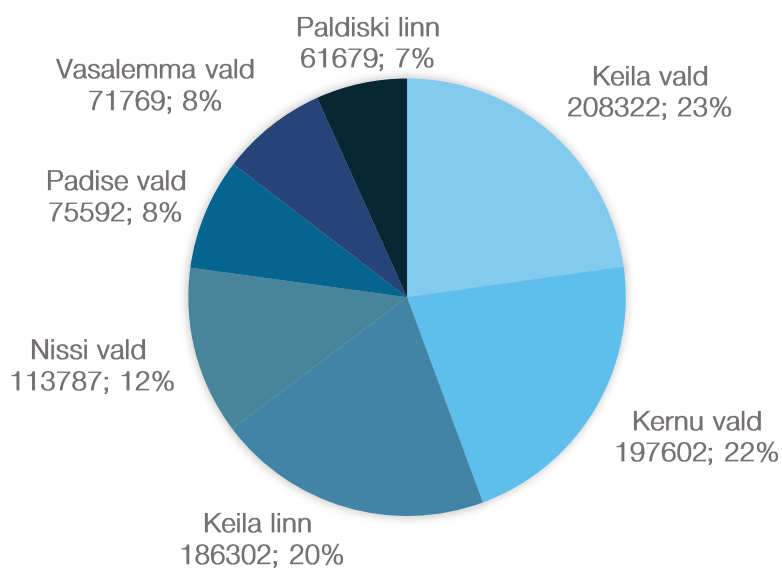
Siseturism

Siseturistide külastused 2016. a. neljal kuul omavalitsuste lõikes ja päritolu alusel

Aastal 2016 külastas analüüsitud nelja kuu vältel Lääne-Harju piirkonda 915 053 Eesti elanikku. Kõige suurema osa nelja analüüsitud kuu vältel Lääne-Harju piirkonda külastanud siseturistide hulgast moodustasid Tallinna linna elanikud (joonis 13). Tallinna linnale järgnesid külastajate arvu poolest analüüsi piirkonda Harku ja Keila vald.

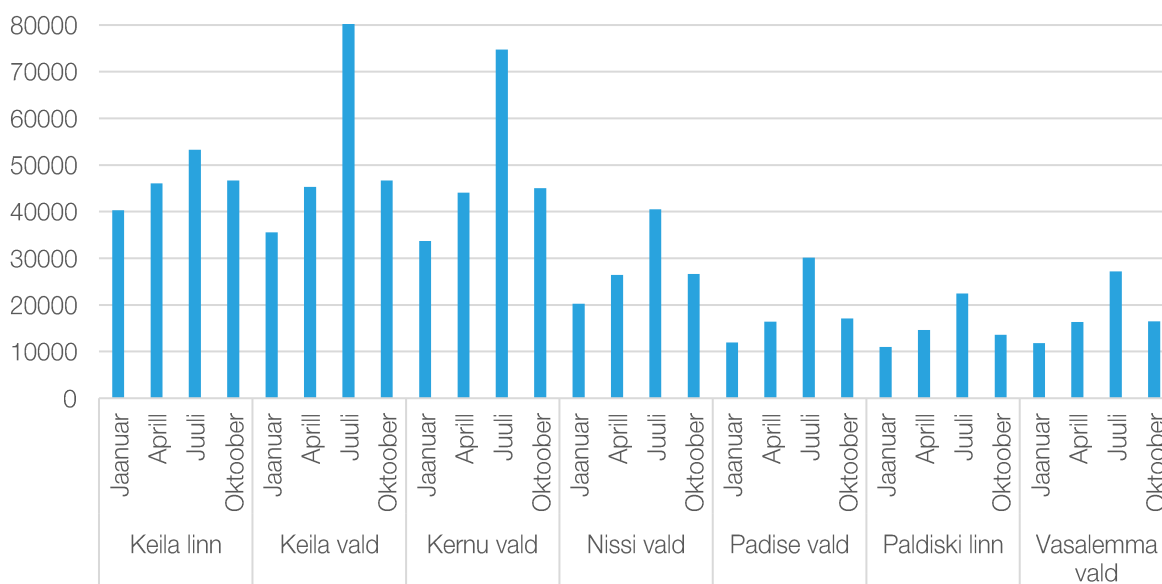

Joonis 13. Lääne-Harju piirkonda külastanud siseturistide jaotumine elukoha omavalitsuse järgi. Välja on toodud kümme omavalitsust, millest lähtunud külastuste arv Lääne-Harju piirkonda oli suurim. 14% siseturistide elukohta ei olnud võimalik määratleda. Analüüsi on kaasatud vaid need piirkonna külastajad, kelle elukoha omavalitsusest oli Lääne-Harju piirkonda külastanud vähemalt üksteist siseturisti.

Joonis 14. Siseturistide jaotumine päritolu alusel külastatud omavalitsusüksuste lõikes.

Analüüsitud nelja kuu andmete peale oli suurima sisekülastajate hulgaga **Keila vald** (joonis 14), mille Eestist pärit külastajaskonnast enamuse moodustasid tallinlased (39,9%), Harku valla (5,9%) ja Keila linna (5,8%) elanikud. 13,8% sisekülastaja elukohta ei suudetud tuvastada. Külastuste arvu poolest järgnes Keila vallale **Kernu vald** (joonis 14), mille siseturistide hulgast suurem osa oli pärit Tallinnast (35,5%), Pärnu linnast (5%) ja Rae vallast (3%). 11,8% juhtudest ei olnud sisekülastaja elukohta võimalik tuvastada. **Keila linna** siseturistide hulgas oli kõige rohkem vaatlusaluse nelja kuu üleselt tallinlasi (31,3%), kellele järgnesid külastajate arvu alusel Keila valla (8,9%) ja Harku valla (5,4%) elanikud. 14,7% Keila linna külastanud siseturisti elukohta ei suudetud määratleda. **Nissi valla** sisekülastajate seas oli kõige rohkem Tallinna linna (34,3%), Haapsalu linna (4,2%) ja Rae valla (ca 3%) elanikke. 12,4% juhtudest ei olnud sisekülastaja elukohta võimalik tuvastada. **Padise valda** külastanud siseturistidest suurema osa moodustasid tallinlased (32,4%), Keila valla (5%) ja Keila linna (4,6%) elanikud. Padise valla siseturistides 15,5% puhul jäi elukoht tuvastamata. **Vasalemma valla** sisekülastajatest suurema osa moodustasid Tallinna linna (33,8%), Keila valla (6,2%) ja Padise valla (6%) elanikud. 13,5% valla siseturisti elukohta ei olnud võimalik tuvastada. Kõige vähem siseturiste tuvastati antud ajaperioodil **Paldiski linnast**, kelle hulgas oli kõige rohkem tallinlasi (33,2%), kellele järgnesid külastajate arvu poolest Keila valla (5,7%) ja Harku valla (4%) elanikud. 16,6% juhtudest ei suudetud linna külastanud siseturisti elukohta määratleda.

Joonis 15. Eestist pärit külastajate jaotumine Lääne-Harju omavalitsusüksuste ja kuude lõikes.

Antud ajavahemikul teostasid suurem osa siseturistidest oma külastuse analüüsitud omavalitsustesse juulikuus (36% külastajatest). Siseturismi seisukohalt madalperioodina võib kirjeldada jaanuarikuud, kui piirkonda külastas 18% nelja kuu jooksul piirkonda külastanud siseturistidest. Juulikuine siseturismi kõrgperiood iseloomustas 2016. a ennekõike Padise valda, kus kõige suurema (juuli) ja madalama (jaanuar) külastajaskonnaga kuudel erines nõudlus ligi 2,5 korda (joonis 15). Keila ja Vasalemma vallas oli külastusaktiivsuse erinevus madalaima ja kõrgeima külastajate arvuga kuude vahel 2,3kordne. Kernu vallas erines külastusaktiivsus jaanuari ja juulikuul vahel 2,2 korda. Nissi vallas ja Paldiski linnas oli külastatavuse suhe kõrgeima ja madalaima külastusaktiivsusega kuudel umbes kahekordne. Kõige väiksem erinevus võrreldes teiste omavalitsustega ilmnes Keila linna puhul, kui külastusaktiivsuse suhteks võib täheldada 1,3 kordset erinevust.

Kuigi omavalitsuste lõikes ilmneb külastajate suurem hulk juulikuus, siis Keila linna, puhul ei ole erinevused võrreldes aprilli ja oktoobrikuuga külastatavusega suured (joonis 15). Keila linnas tuvastati nelja kuu vältel 186 302 siseturisti (joonis 14), kellest 28,6% oli teostatud oma reisi juulikuus, samal ajal kui aprillis ja oktoobris oli oma külastuse linna teostanud vastavalt 24,7% ja 25,1% linna nelja kuu siseturistidest (joonis 15).

Nissi valla siseturistidest 35,6% külastas valda juulikuus. Paldiski linna külastas juulikuus 36,5% nelja kuu linnakülastajatest. Keila valla 208 322-st külastajast 38,8% oli valda külastanud juulikuus. Kernu valla puhul tegi 37,8% valla siseturistidest oma külastuse juulikuus. Padise valda külastanud siseturistidest 39,8% külastas valda juulis. Vasalemma valda külastanud eestlastest oli 37,9% teostanud vallakülastuse juulis.

Omavalitsusüksust külastanud siseturistide koosseis neljal kuul

Analüüsid omavalitsusüksuste külastatavust kuude lõikes, siis selgub, et **jaanuaris** moodustasid **Kernu valla** siseturistidest enamuse Tallinna (31,7%), Pärnu (6,5%) elanikud. Saue valla elanikud moodustasid Kernu valda jaanuari kuus külastanud siseturistidest 2,9%. **Aprillis** olid kolm omavalitsust, millest Kernu valda enim külastajaid saabus: Tallinn (33,9%), Pärnu (6,1%) ja Rae vald (2,9%). **Juulikuine** esikolmik omavalitsusüksustest tulnud külastajate osas jäi aprilliga võrreldes muutumatuks. Nõnda teostati juulis kõige rohkem reise tallinlaste poolt, kes moodustasid seeläbi 40,1% kuu jooksul valda külastanud siseturistidest. Pärnu linnast ja Rae vallast pärit külastajad moodustasid vastavalt 3,5% ja 3,3% juulis Kernu valda külastanud siseturistidest. **Oktoobris** domineerisid Kernu valda külastanud siseturistide hulgas taaskord Tallinnast pärit külastajad (32,2%). Külastajate arvu poolest järgnesid omavalitsused, millest pärit sisekülastajate hulk moodustas vastavalt valda külastanud siseturistide hulgast: Pärnu linn (5,4%) ja Rae vald (2,9%).

Keila vallas moodustus igakuine esikolmik Eesti omavalitsusüksustest pärit külastajate arvu põhjal kolmest omavalitsusest – Tallinna ja Keila linnast ning Harku vallast. **Jaanuaris** moodustasid suurema osa siseturistidest Tallinna linna elanikud (37,2%). Keila linnast ja Harku vallast külastanud siseturistide osakaalud moodustasid Eestist tehtud reisidest vastavalt 7,7% ja 6,5%. **Aprillis** jagunesid osakaalud vastavalt: Tallinna linn – 40,9%, Keila linn – 6,5%, Harku vald – 6,2%. **Juulis**: Tallinna linn – 42,6%, Harku vald – 5,9%, Keila linn – 4,5%. **Oktoobris**: Tallinn – 36,2%, Keila linn – 6,1%, Harku vald – 5,4%.

Jaanuarikuus moodustasid **Nissi valda** külastanud siseturistidest Tallinnast, Haapsalu ja Kuressaare linnast pärit külastajad vastavalt 29,9%, 5,7% ja 3,1% kuu jooksul valda külastanud siseturistide hulgast. **Aprillikuus** jagunesid osakaalud vastavalt: Tallinna linn – 33,2%, Haapsalu linn – 5%, Kuressaare – 3,3%. **Juulis** moodustasid enamuse Eestist pärit turistidest tallinlased (39,2%), kellele järgnesid külastajate arvu poolest Rae valla (3,2%) ja Viimsi valla (3,1%) elanikud. **Oktoobris** olid põhilised kolm omavalitsust, mille elanikud suurema osa kuu jooksul valda külastanud siseturistidest moodustasid: Tallinn (31%), Haapsalu linn (4,3%) ja Rae vald (3,1%).

Keila linna jaanuaris külastanud siseturistidest enamuse moodustasid tallinlased (30,7%), Keila valla (10%) ja Harku valla (6,8%) elanikud. Ka **aprillis** püsis jaanuarikuine külastajaskonna esikolmik sama, kui siseturistidest moodustasid Tallinna linna elanikud 31,8%, Keila valla ja Harku valla elanikud vastavalt 9,3% ja 5,3%. **Juuli** sisekülastajate hulgas oli taaskord kõige suurem osa Tallinna elanikke (34%), millele järgnesid külastajate arvu alusel Keila valla (7,6%) ja Harku valla (5,4%) elanikkond. Ka **oktoobris** oli siseturistide hulgas rohkem tallinlasi (28,1%) ja Keila valla elanikke (9,1%). Harku vallast pärit külastajad moodustasid 5,1% kuu jooksul linna külastanud siseturistide hulgast.

Padise vallas moodustasid jaanuaris siseturistidest suurema osa Tallinna, Keila valla ja Keila linna elanikud, kelle puhul täheldati osakaaludeks vastavalt 30,3%, 6,3% ja 5,4% kuu jooksul valda külastanud siseturistide hulgast. **Aprillis** oli valla siseturistide seas enim tallinlasi (32,9%), Keila valla (5,4%) ja Keila linna (5,4%) elanikke. **Juulis** domineerisid Eesti päritolu külastajate hulgas tallinlased (34,9%), kellele järgnesid külastusaktiivsusest Keila linnast (4,1%) ja Harku vallast (4,1%) pärit elanikud. **Oktoobris** moodustasid siseturistidest enamuse Tallinna linnast (28,7%), Keila vallast (5,8%) ja Vasalemma vallast (4,9%) pärit külastajad.

Ka **Paldiski linna jaanuari** siseturistidest moodustasid suurema osa Tallinna (30%), Keila valla (6,4%) ja Padise valla (4,2%) elanikud. **Aprillis** jäi Tallinna linnast pärit külastajate arv jätkuvalt suurimaks kogu kuu siseturistide hulgast (32,9%). Tallinlaste kõrval moodustasid suurema osakaalu linna siseturistidest ka Keila vallast (6,1%) ja Padise vallast (3,7%) tulnud külastajad. **Juulis** domineerisid sisekülastajate hulgas taaskord Tallinna linna elanikud (37,3%). Keila ja Harku valla elanikud moodustasid kumbki 5,2% juulikuistest siseturistidest linnas. **Oktoobris** ilmnas Tallinna (29%) ja Padise valla (5,7%) kõrval ka suur Keila vallast pärit sisekülastajate osakaal kogu sisekülastajatest (5,5%).

Jaanuaris moodustasid **Vasalemma valla** siseturistidest Tallinna linnast pärit külastajad 30%, Padise valla elanikud (8,5%) ja Keila valla elanikud (8,2%). **Aprillis** suurenes Tallinnast linnast pärit siseturistide osakaal 33,4%-ile. Padise vallast pärit külastajad moodustasid 6,7% siseturistide hulgast, Keila valla elanikud 6,5%. **Juulis** domineerisid Vasalemma vallas, Eestist pärit turistide hulgas, tallinlased (37,6%), kellele järgnesid külastusaktiivsusest Keila linnast pärit külastajad (5,2%). Keila vallast pärit siseturistid moodustasid 4,9% juulikuisest siseturistide hulgast. **Oktoobris** moodustasid Vasalemma vallas suurema osa siseturistidest Tallinna linnast (30,4%), Keila vallast (6,8%) ja Padise vallast (6,7%) pärit külastajad.

Padise kloostri külastused

2016. a. külastas analüüsitud nelja kuu jooksul Padise kloostrit 30 955 turisti, kellest 93% moodustasid sisekülastajad. Suurem osa külastajatest (46,2%) teostas oma reisi analüüsitud nelja kuu lõikes juulikuus. Analüüsitud neljast kuust võib külastatavusaktiivsusest madalperioodiks nimetada jaanuari, kui külastajate arv kogu perioodi vältel teostatud külastuste hulgast moodustas 13,5%.

Nelja kuu üleselt Padise kloostrit külastanud siseturistide hulgas oli enim külastajaid Tallinna linnast (32,7%). Siseturistidest 9,3% moodustasid Vasalemma valla ja 6,1% Keila linna elanikud.

Jaanuaris külastas Padise kloostrit 3 993 siseturisti. Siseturistide hulgast tuvastati kõige rohkem Tallinna linna elanikke (26,6%), seejärel Vasalemma valla (14,4%) ja Keila linna (7,5%) elanikke. Jaanuarikuistest siseturistidest 9,5% puhul jäi elukohta omavalitsus tuvastamata.

Aprillis külastas Padise kloostrit 5 631 sisekülastajat, kellest suurema osa (30,1%) moodustasid tallinlased. Vasalemma valla elanikke tuvastati aprillikuu siseturistide hulgast 10%, Keila linna elanikke 7,2%. 8,9% juhtudest jäi siseturisti elukoht tuvastamata. **Juulis** külastas Padise kloostrit 12 973 siseturisti, kellest 35% moodustasid Tallinna linnast, 5,3% Vasalemma vallast ja teist samapalju Keila linnast pärit külastajad. 12,1%-l juhul ei suudetud juulikuise Padise kloostri siseturisti elukohta tuvastada. **Oktoobris** külastas Padise valda 6 184 Eestist pärit turisti, kellest suurema osa (26,4%) moodustasid Tallinna linna elanikud. Oktoobrikuistest siseturistidest moodustasid 11,7% külastajad Vasalemma vallast, 4,6% Keila linnast. 14,3% juhtudest ei olnud oktoobrikuus Padise kloostrit külastanud siseturisti elukohta võimalik tuvastada.

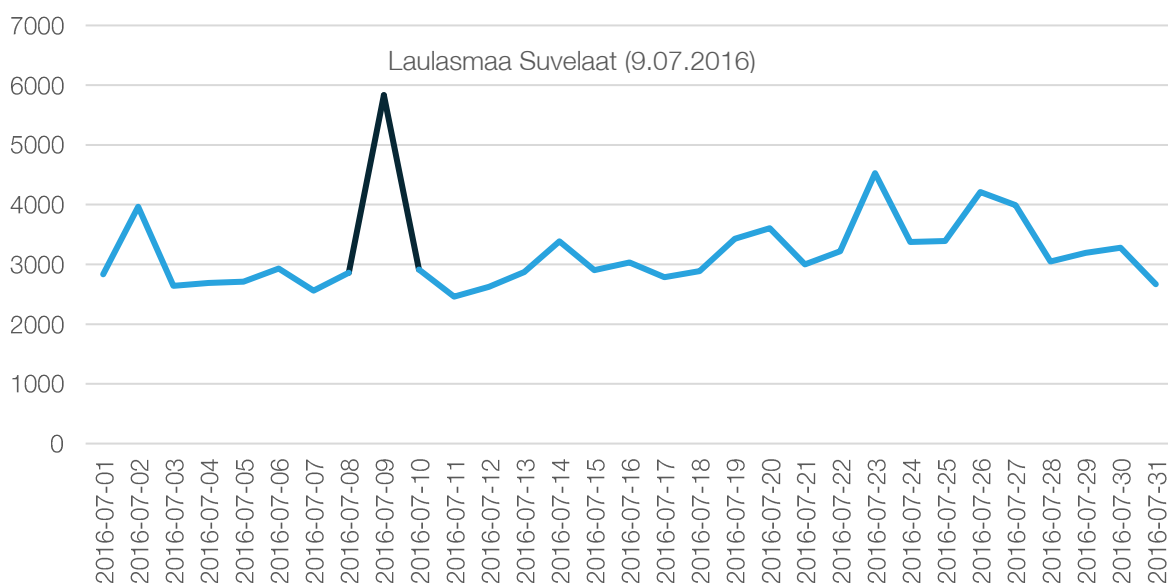
Nelja kuu üleselt Padise kloostrit külastanud välisturistide hulgas oli enim külastajaid Soomest (58,5%). Välisturistidest 11,6% moodustasid Läti ja 9% Saksa päritolu külastajad. Padise kloostri väliskülastajate seas oli nelja kuu vältel ühepäevareiside tegijaid 1 869, mitmepäevareisijaid oli 339. Ühepäeva välisreisijate hulgas domineerisid soomlased (56%). Ka mitmepäeva külastajatest enamuse moodustasid soomlased (74,6%). Kloostri väliskülastajate hulgas oli omavalitsuse esmakülastajaid 1 553, korduvkülastajaid 621. **Jaanuaris** külastas Padise kloostrit 185 väliskülastajat. Välisturistide hulgas tuvastati kõige rohkem Soome elanikke, kes moodustasid 64,3% jaanuarikuus Padise kloostrit külastanud välisturistidest. **Aprillis** oli Padise kloostri väliskülastajaid umbes 284, kellest suurema osa (62%) moodustasid soome turistid. **Juulis** külastas Padise kloostrit 1 318 välismaalast, kellest 59,1% moodustasid Soomest, 17,3% Lätist pärit külastajad. **Oktoobris** külastas Padise valda 387 välisturisti, kellest suurema osa (57,9%) moodustasid Soome elanikud.

Laulasmaa Suvelaada külastused

2016. a. külastas Laulasmaa Suvelaata passiivse mobiilpositsioneerimise andmetel 4 151 siseturisti. Välisuriste tuvastati laadal 291. Laada väliskülastajatest veidi üle poole (179) viibis piirkonnas mitu päeva. Mitmepäeva väliskülastajatest, kes laadal viibisid, enamuse moodustasid soomlased (138). Soomlased domineerisid ka laata külastanud välismaalastest ühepäevareisijate hulgas. Soome turistid moodustasid Laulasmaa Suvelaata külastanud välismaalastest 80%.

Siseturistidest 51,4% moodustasid Tallinna linna elanikud, 7,4% Harku valla elanikud. Keila linna elanikud moodustasid 4,9% Laulasmaa Suvelaata külastanud siseturistide hulgast.

Andmed juulikuu jooksul Laulasmaa Suvelaada toimumispiirkonnas viibijate hulgast kajastavad selgelt, et laada toimumise kuupäeval – 9.07.2016 viibis piirkonnas ülejäänud päevadega võrreldes rohkem inimesi (joonis 16). Üritus tõi sel päeval piirkonda üle tuhande inimese rohkem kui tavapärane juulikuu laupäev. Vahetult eelnenud ja järgnenud päevaga võrreldes kasvas laadapäeval piirkonnas viibijate arv ligi 3 000 külastaja võrra.

Joonis 16. Juulikuus Laulasmaa Suvelaada toimumispiirkonnas viibijate hulk päevade lõikes.

Uuringutulemuste võrdlus Eesti turismistatistikaga ja analüüsipiirkonda kuuluvate omavalitsuste võimalused turismi edendamiseks piirkonnas

Riikliku turismiarenduskava visioon aastaks 2020 näeb Eestit kui turistidele tuntud ja hea mainega Põhjamaade turismisihtkohta, mis pakub meeldejäävat reisielamust ning kust on soovi korral mugav reisida teistesse Läänemere piirkonna riikidesse. Peamiseks eesmärgiks on tagada Eesti konkurentsivõime ja rahvusvaheline atraktiivsus turismisihtkohana.

Eesti Panga välisreiside statistika andmetel teostati 2016. aastal Eestisse ligi 6 mln välisreisi. Väliskülastuste hulgast suurem enamus oli teostatud soomlaste (38,1%), venelaste (14,3%), lätlaste (9,7%), sakslaste (7,2%) ja rootslaste (3,7%) poolt. Sama andmestiku põhjal teostasid suurema osa Eestisse tehtud mitmepäevastest reisidest soomlased (39,5%). Soome päritolu turistide domineerimine teistest rahvustest külastajate arvu üle avaldus ka käesolevas uuringus. Samuti selgus soomlaste aktiivsus mitmepäevakülastuste teostamisel.

2016. aastal tehti Statistikaameti andmete alusel Eestis ööbimisega reise siseturistide poolt 3 253, 6 tuhat. Jaanuaris oli majutatud siseturiste umbes 80 000, välisuriste ligi 98 000. Aprillis oli majutatud siseturistide arvuks 86 365. Umbes 140 000 välisuristi majutati Eestis aprillikuu jooksul. Juulis jäi majutatud siseturistide hulk 172 500 piirimaile, majutatud välisuristide arv oli 315 255. Oktoobris majutati Eestis umbes 100 000 siseturisti, välismaalasi ca 167 400. Seega võib öelda, et käesoleva uuringu tulemused Lääne-Harju piirkonna sise- ja välisurismi kohta peegeldavad üleriigilise turismi (sesoonset) dünaamikat.

Harju maakonna turismistrateegia 2025 rõhutab turismi edendamisel piirkonnas koostööd omavalitsuste vahel. Eesmärgiks on tegeleda turismootearendusega koostöös ettevõtjate, kogukonna ja tugistruktuuridega. Nõnda soovitakse aastaks 2025 kujundada Harjumaast külalislahke ja kvaliteetne turismisihtkoht nii sise- kui ka rahvusvahelise turu jaoks. Välisurismi puhul on eesmärgiks seatud suurem atraktiivsus uutel turgudel ning üldine nõudluse suurenemine. Peamiseks välisurgudeks peetakse Soomet, Rootsi ja Venemaad. Antud uuringus selgus, et kui põhilise väliskülastajaskonna Lääne-Harjumaapiirkonnas moodustavad küll ülekaalukalt soomlased, siis samal ajal ilmneb ka suur Lätist ning Saksamaalt pärit väliskülastajate hulk. Rootslaste suhteliselt suur osakaal väliskülastajaskonnast ilmnes n-ö turismi kõrghooaega kirjeldaval juulikuul. Küll aga jäi Vene rahvusest külastajate hulk piirkonnas kasinaks, kui külastajate arvu poolest oli lisaks Soome, Läti, Saksa ja Rootsi turistidele rohkem ka Leedust pärit piirkonna külastajaid.

Siseturismi seisukohalt peetakse oluliseks kujundada Harjumaast aastaringelt toimiv turismisihtkoht. Harjumaa tugevuseks peetud loodus- ja kultuuriressurssi soovitakse paremini rakendada perepuhkuse, sündmusturismi ja aktiivpuhkuse alal. Enim potentsiaali nähakse perepuhkuse alal, mis on prioriteet ka riiklikus turismipoliitikas.

Lääne-Harju Koostöökogu strateegias 2014-2020 tuuakse välja piirkonna soodne paiknemine Tallinna linna suhtes ja et head transpordiühendused muudavad piirkonna nii sise- kui ka väliskülalistele hõlpsalt kättesaadavaks.

Selleks, et kujundada Lääne-Harju piirkonnast kvaliteetne, toimiv turismisihtkoht, on koostöökogu strateegia järgi oluline ühendada olemasolevad ajaloo-, kultuuri- ja loodusobjektid terviklikeks turismiprogrammideks ja viidastatud marsruutideks, tugevdada ühistööd piirkonna ettevõtjate ja organisatsioonide vahel ning selle alusel edendada kohaturundust. Viimase puhul tuuakse välja vajadust panustada enam kohaturunduse strateegia edasiarendamisse ja elluviimisesse. See kõik loob eeltingimused pikendamaks turistide külastusaega piirkonnas, mis hetkel on põhiküsimuseks turismivaldkonnas terves maakonnas üldisemalt ning mille aktuaalsust antud uuringu analüüsi piirkonnas kinnitas ka käesolev uuring. Et seatud eesmärgid saavutada, siis tähtsustatakse strateegias turismiettevõtete koondumist katuseorganisatsiooni alla.

Kohalikud omavalitsused kajastavad arengukavades turismi väga erinevalt – üldise arengukava osana või eraldi valdkondliku arengukavana.

Padise valla arengukavas on turismi võrreldes teiste analüüsitud omavalitsustega kõige põhjalikumalt käsitletud ning selgemad on ka seosed Harju maakonna turismistrateegiaga. Vallas on prioriteediks Padise kloostrikompleksi arendamine. Läbi informatsiooni kogumise, koondamise ja kättesaadavaks tegemise soovitakse muuta valla kultuuripärand ligipääsetavaks. Lisaks nähakse vajadusena järjepideva töö jätkamist turismiobjektide ohutuse parandamiseks, soovi muuta ehitised ja loodusobjektid hästi juurdepääsetavaks ning varustatust vastavate infotahvlite ja viitadega. Tähtsal kohal on valla traditsiooniliste ürituste jätkamine eesmärgiga arendada välja tähtüritused märgina väljapoole valda. Valla arengukavas tuuakse välja vajadus käivitada ühisturundus nii kohalikul, piirkondlikul kui katusorganisatsioonide tasandil tegeledes tootearendusega ja toodete ning teenuste edasimüüjatega. Turismi arendamise seisukohalt on võtmetähtsusega valla väikesadamate kiire väljaarendamine ja sidumine piirkonna turismimarsruutidega. Lisaks olemasolevatele RMK matka- ja puhkeradadele planeeritakse loodus-kultuuriloo rada Kloostri jõe orgu Padise puhkealale. Vald toetab kõiki uuenduslikke algatusi loodus- ja kultuuriturismi väljaarendamisel.

Nissi vald on oma arengukavas välja toonud vajaduse kaardistada ja realiseerida oma turismipotentsiaali. Selleks nähakse ette oluliste kohtade viidastamist ja valla kaartide paigaldamist.

Paldiski linn näeb oma arengukavas põhilise turismi pidurdava tegurina tootlustus- ja majutusteenuste vähest pakkumist. Atraktiivsuse tõstmist turismisihtkohana seostatakse vaatamisväärsuste korrastatuse, eksponeerituse, piisavate majutus- ja tootlustusvõimsustega ning terviklike turismitoodete pakkumisega. Oluliseks peetakse infopunktide rajamist.

Keila vallas on eesmärgiks soosida läbi kultuuritraditsioonide ja mitmekesise turismi- ja puhkemajanduse aastaringset külastamist. Tähtsustatakse tihedat koostööd Arvo Pärdi Keskusega. Lisaks soovitakse vallas viljeleda ja propageerida mereturismi ja merekultuuri senisest aktiivsemalt. Ka Klooga ranna arendamine kaasaegseks rannaalaks on leidnud arengukavas üles täheldamist. Vald näeb ette vajadust luua turismiarengukava.

Vasalemma vallas nähakse arengukavas ette turismi arendamise valguses põhiliselt mõisakompleksi arendamist.

Kernu vald on loonud aastateks 2010-2018 turismiarengukava, kus rõhk on seatud Ruila-Laitse piirkonna kultuuri- ja elamusturismi piirkonna edendamisele.

Keila linna arengukavas ei ole turismi käsitletud.

Käesolevast uuringust selgub, et Tallinna linna lähedus väljendub selgesti suures pealinnast pärit külastajate osakaalus (iga analüüsitud omavalitsuse puhul üle 30% sisekülastajaskonnast). Ülejäänud sisekülastajaskonna hulgas domineerisid ennekõike analüüsiala lähipiirkonna vallad.

Piirkonnas on tugev potentsiaal turismi edendada - olemas on mitmeid turismiobjekte ning ka potentsiaalne külastajaskond. Nimelt võib eeldada, et Kernu ja Nissi valla puhul moodustavad arvestatava osa uuringus tuvastatud omavalitsuse külastajaskonnast läbisõitjad. Seetõttu tasub senisest enam mõelda võimalustele, kuidas läbisõitjaid n-ö kinni püüda ning teede ääres paiknevate turismiobjektide ning ka kaugemal asuvate teenustepakkujateni suunata.

Suure tõenäosusega kujuneb Arvo Pärdi Keskusest piirkonna üks külastatavaimaid kohti nii välis- kui sisekülastajate jaoks. Keskuse avamine suurendab senist turismiaktiivsust piirkonnas. Keskuse külastajatele tuleks pakkuda lisateenuseid, mis motiveeriks neid piirkonda kauemaks jääma. Arvo Pärdi Keskuse avamine ning kultuuri- ja sündmusturism laiemalt võib leevendada piirkonna turismi sesoonset iseloomu. Kultuuri- ja sündmusturismi soodsat mõju külastatavusaktiivsusele ilmestab selgelt näiteks Laulasmaa külastatavuse võrdlus Laulasmaa laadapäevaga. Samuti tasub tähelepanu pöörata hooajavälise aktiivturismi (nt uisutamine, talvised rabamatkad jpm) ja toiduturismi arendamisele. Turismi arendamine ja mitmekesisemaks muutmine soodustab nii külastuste üldarvu kui mitmepäevaste külastuste arvu suurenemist.

Soome turistide kõrval tuleks senisest enam tähelepanu pöörata ka Läti ja Saksa päritolu külastajatele piirkonnas. Rootsi külastajaid võib paeluda rannarootsi ajalugu Pakri piirkonnas. Samuti tasub tegeleda Vene sihtrühmaga, kes praegu omab märkimisväärsel osakaalu vaid Paldiski külastajaskonnas.

Samuti tuleks tähelepanu pöörata Vasalemma valla ja Keila linna külastatavusele välisturistide poolt, mis eeldatavasti tuleneb arvestataval määral välismaalastest õhuväelaste seotusest Ämari lennubaasiga. Võib eeldada, et Eestisse saabuvad õhuväelased ja nende pereliikmed soovivad tutvuda piirkonnaga, siin einestada, majutada.

Turismi edendamiseks Lääne-Harju piirkonnas on vaja tõhustada piirkonnasisest koostööd. Kaardistada tuleks iga kandi põhiline turismipotentsiaal, mille põhjal oleks võimalik välja töötada piirkonna turismiprogramm, kus erinevad kohad täiendaksid teineteist, pakkudes külastajale kogu piirkonnas mitmekesist tegevust.

Kokkuvõte

2016. aastal moodustas väliskülastajate osakaal kogu külastajaskonnast analüüsitud nelja kuu vältel Lääne-Harju piirkonnas 11,3%. Väliskülastajad tegid piirkonda 121 492 reisi, millest 19% juhtudel jäadi piirkonda ka ööbima. Välisturistide poolt teostatud reisidest pooled olid tehtud analüüsitud seitsmest omavalitsusest kahte – Kernu ja Keila valda. Nelja analüüsitud kuu lõikes külastati välismaalaste poolt piirkonda enim juulikuus. Nõudluse madalamat seisu võis täheldada jaanuaris. Kõige rohkem ühepäevareise koondus Kernu valda (33 662), mitmepäevareise tehti kõige rohkem Keila valda (6 680). Siinkohal tuleb tähelepanu osutada sellele, et kuna uuringuala hulka kuuluvad omavalitsused, mida läbivad suuremad maanteed (Kernu, aga ka Nissi vald), siis selliste valdade puhul võib eeldada, et osa loetletud külastajatest kasutasid valda mitte sihtkohana, vaid läbisõiduaknana. Kui üldjoones moodustasid üle poole omavalitsuse väliskülastajatest selle esmakülastajad (varieerudes omavalitsuste lõikes 53,1%-68,1% vahel), siis Keila linnas jäi esmakülastajate hulk kogu väliskülastajatest vaadeldud perioodi üleselt 41,9%-le.

Analüüsitud nelja kuu jooksul kokku tuvastati kõige rohkem esmakordseid omavalitsuse väliskülastajaid Kernu vallas. Kõige vähem esmakordseid külastusi välisturistide poolt tehti analüüsitud kuude vältel Keila linna. Kõige rohkem omavalitsuse korduvkülastajaid täheldati antud ajaperioodi vältel taaskord Kernu vallas, kõige vähem Vasalemma vallas. Esamakordseid Lääne-Harju piirkonna väliskülastajaid oli vaatlusperioodil 44,3% piirkonna väliskülastajatest. Kõige rohkem välismaalt pärit piirkonna esmakülastajaid tuvastati Kernu vallas. Vasalemma vallas ja Keila linnas tuvastati võrreldes teiste omavalitsustega vähem piirkonda esmakordselt külastanud välismaalasi. Välismaalt pärit Lääne-Harju piirkonna korduvkülastajatest suurem osa tuvastati jällegi Kernu vallas. Kõige väiksem piirkonna korduvkülastajate arv tuvastati Vasalemma vallas. 2016. a analüüsitud nelja kuu vältel oli piirkonna välisturistide hulgas (116 175) kõige rohkem Soomest (50,7%), Lätist (9,9%) ja Saksamaalt (8,7%) pärit turiste.

2016. a. külastas analüüsitud nelja kuu vältel Lääne-Harju piirkonda 915 053 Eesti elanikku. Enim külastatud Lääne-Harju piirkonna omavalitsus siseturistide poolt, analüüsitud nelja kuu üleselt, oli Keila vald. Kõige vähem siseturiste tuvastati antud ajaperioodil Paldiski linnast. Nõudluses võib täheldada mõningast hooajalisust, kui antud ajavahemikul teostasid suurem osa siseturistidest oma külastuse juulikuus. Külastajate hulka suurendab selgelt piirkonnas toimuv Laulasmaa Suvelaht, mida analüüsiti käesolevas raportis eraldi. Väikseimaks jäi siseturu nõudlus jaanuaris. Kõige suurema osa piirkonna külastajatest moodustasid Tallinna linna elanikud. Lisaks ilmnes Harku ja Keila valla elanike suur osakaal kogu sisekülastajaskonnast.

Piirkondlikud turismi arengudokumendid rõhutavad turismi edendamisel piirkonnas omavalitsuste koostöö olulisust. Eesmärgiks on tegeleda turismitootearendusega komplekselt koostöös ettevõtjate, kogukonna ja tugistruktuuridega. Mitmekesised teenused ja terviklikud turismitooted (paketid, marsruudid) soodustavad nõudluse suurenemist, reisi kestuse pikenemist ja turismi sesoonsuse vähenemist.